

Koroiset

4/2013

Koroinen | Röntämäki | Halinen | Oriketo | Metsämäki

Arjen enkeleitä s. 3

"Koskaan ei pidä luovuttaa" s. 7

Halisukko ja -akka s. 10

KoroiSet ilmestyy

Neljä numeroa vuodessa:
vuonna 2013 toukokuussa,
syyskuussa ja joulukuussa

Jakelu

5500 kpl, jaetaan kotitalouksiin
ja yrityksiin seuraavissa Turun
kaupunginosissa: Koroinen,
Räntämäki, Halinen, Oriketo,
Metsämäki

Julkaisijat

Halinen-Räntämäki -seura,
Halisten omakotiyhdistys, Ha-
maron pienkiinteistöomistajain
yhdistys ry, Maarian seurakun-
nan Itä-Maarian alueneuvosto,
Turun kristillinen opisto, Elävän
Kulttuurin Koroinen

Vastaava toimittaja

Tapio Jokinen, puh. 050 572
2530, sähköposti: jokinen.
tapio@netti.fi

Toimitussihteeri

Mirja-Riitta Salo,
aineisto@koroinen.fi

Toimituskunta

Ann-Christin Antell, Martti Hänni-
nen, Tytti Issakainen, Tapio Jo-
kinen, Asta Kinghorn, Eija Leino,
Timo Leinonen, Virpi Lummevuo,
Hanna Nurmi, Pertti Pussinen,
Pirjo Ranti, Mirja-Riitta Salo

Toimitus

toimitus@koroinen.fi

Kansikuva

Martti Hänninen: Halisenkosken
alajuoksua pakkasaamuna

Ulkoasu

Janne Peltonen

Painopaikka

Finepress Oy, Turku

Ilmoitusmyynti

Tapio Jokinen, puh. 050 572 2530,
sähköposti: jokinen.tapio@netti.fi
Ilmoitustilaa on myös myytävänä
Koroisten internetsivuille
www.koroinen.fi

Ilmoitusaineistot

Valmis ilmoitusaineisto pdf-muo-
dossa osoitteeseen ilmoitukset@
koroinen.fi viimeistään 2 viikkoa
ennen lehden julkaisuviikkoa

**Ilmoituksen suunnittelu
ja tekstiladonta**

Ilmoituksen taitto- ja muutostyö:
50 e/tunti, yhden tunnin veloitus
on minimitalus. Aineisto osoit-
teeseen ilmoitukset@koroinen.fi
viimeistään 2 viikkoa ennen lehden
julkaisuviikkoa.

Maksuliikenne

Liedon Osuuspankki
471330-230411

Lehden vastuu

Ilmoituksen julkaisemisesta
sattuneesta virheestä lehden
suurin vastuu rajoittuu ilmoi-
tuksen hinnan korvaamiseen.
Lehti ei vastaa virheestä, joka
aiheutuu esim. puutteellisesta
tai virheellisestä ilmoitusai-
neistosta, puhelinvälityksessä
tapahtuneesta väärinkäsityk-
sestä tai epäselvästä käsikir-
joituksesta.

www.koroinen.fi

Ajankohtaiset ilmoitukset ja
tapahtumat verkkosivuille
mirja@koroinen.fi.

Ilmoitushinnat

koko sivu	2310 e
puoli sivua vaaka	1150 e
puoli sivua pysty	1150 e
1/4 sivua	684 e
1/8 sivua	331 e
1/16 sivua	155 e
1/32 sivua	78 e

Alennukset

Vuosialennus 20% (neljä lehteä/
vuosi)

joutsen-
merkki
tähän!

p ä ä k i r j o i t u s

Joululahja

Turun kaupunkiseudulla valmis-
tellaan seudullisen jätetaksan perus-
teiden muutosta siten, että alueella
otettaisiin käyttöön jätelain 78§:n
mukainen perusmaksu. Mahdollin-
nen muutos on tarkoitus tulla voi-
maan 1.1.2014. Asian ratkaisee
Turun kaupunkiseudun jätehuolto-
lautakunta.

Jäteneuvonnan, jätehuollon vi-
ranomaistehtävien, vaarallisten
jätteiden sekä jätekeskusten ja lajit-
teluasemien pienasiakaspalvelujen
kustannukset jaettaisiin kaikkien
asukkaiden kesken. Asuinkiinteis-
töille, joissa on neljä huoneistoa

tai enemmän, kohdistuisi pienempi
huoneistokohtainen maksu (18,30
€) kuin sitä pienemmille asuinkiin-
teistöille (28,70 €), koska niiltä
edellytetään kiinteistökohtaista eril-
liskeräystä. Tämä tarkoittaa sitä,
että omakotitalosta joutuu maksa-
maan vuosittain ylimääräistä jäte-
veroa edellä mainitun summan ja
kerrostalohuoneistosta vähän vä-
hemmän. Näillä summilla asumis-
kustannusten on laskettu nousevan
vuosittain noin 4000000€. Täten
ei puhuta ihan pienistä summista.

Asia on ollut jo esillä 27.11.2013
Turun kaupunkiseudun jätehuolto-

lautakunnassa, mutta jäänyt siellä
pöydälle.

Alueen omakotiyhdistysten ja
TPK:n pitää ottaa voimakkaasti
kantaa, ettei veroluonteista mak-
sua jätehuoltolautakunnassa hy-
väksyttäisi.

Joulu lähestyy kaikesta huolimatta
ja KoroiSet -lehti toivottaa luki-
joilleen rauhallista joulun alusai-
kaa sekä hyvää joulua ja onnellista
uutta vuotta!

Tapio Jokinen

t e r v e h d y s

”Taas kaikki kauniit muistot...” – joulutervehdys Itä-Maariasta

Tuntuu välillä ihmeelliseltä, miten
näin iän karttuessa ja joulun lähes-
tyessä ajatukset palaavat aina vä-
lillä lapsuusajan jouluihin. Joului-
hin, jolloin esimerkiksi lumi tuntui
olevan nykyistä valkoisempaa, jol-
loin joulukuusi tuoksui aidolta ha-
vupuulta, jolloin kaupallisuus teki
vasta tuloaan ja jolloin joulupukki-
kin oli olemassa.

Joulukoristeiden kätkeistä kai-
van esille lapsuuden ajan peltisen
koottavan kirkon. Teen sen kiitol-
lisena lapsuudenkodin lämpimis-
tä muistoista ja siitä, että minulla
on nyt itselläni koti, perhe ja työ,
jolla elää.

Otsikossa mainitut alkusanat
”Taas kaikki kauniit muistot...”
pohjautuvat Sulho Rannan Viljo
Kojon runosta säveltämään tunnet-
tuun joululauluun.

Runossa kertoja kertoo muis-
tavansa lapsuudenajan joulustaan
vain tunnelman, jota ”milloinkaan
ei viedä, ei ryöstetä sielustain”.
Jouluna elpyvät muistot antavat
kertojalle voimaa vuoden vaike-
uksiin.

Kyseinen laulu kuuluu vahvas-
ti suomalaisen jouluperinteeseen,
sillä jo vuodesta 1955 Yleisradio
on soittanut sen vuosittain radiossa
jouluaattona heti Brinkkalan talon
parvekkeelta tapahtuvan joulurau-
hanjulistuksen jälkeen (nykyään

YLE Radio 1 -kanavalla). Kappa-
leen laulaa perinteisesti Sulo Saa-
rits ja urkuja soittaa Tauno Äikää.

Kuitenkin ennen kuin voimme
rauhassa keskittyä joulun ilosanoma-
man vastaanottamiseen ja kuunnel-
la jälleen esimerkiksi tuota kaunis-
ta joululaulua, on takana taas yksi
vuosi monipuolisine tapahtumineen
ja tilaisuuksineen.

Kaikki toiminta olisi kuitenkin
mahdotonta ilman aktiivisia jäse-
niä. Siksi haluankin esittää mitä
lämpimimmät kiitokset kaikille Itä-
Maarian alueneuvoston jäsenille ja
muille vapaaehtoisille sekä mukana
olleille seurakunnan työntekijöille
ja eri yhteistyötahoille kuluneesta
vuodesta.

Kuluneen vuoden aikana muun
muassa järjestetyt Koroisten kau-
punginosaviikko ja Koroisten kylä-
juhlat, oman Messunaika-ryhmäm-
me toiminta jumalanpalveluselämän
elävöittämiseksi Maarian kirkossa
sekä kaikinpuolinen toiminta-alu-
eellamme tapahtunut kulttuuriperin-
nön vaaliminen sen kaikissa muo-
doissaan ovat olleet suuriarvoista
työtä, josta vielä suuri kiitos kai-
kille mukana olleille.

Haluun kuitenkin vielä maini-
ta erikseen 1. adventtisunnuntaina
1.12.2013 klo 10.00 Maarian kir-
kossa alkavan messun jälkeen ta-
pahtuvan Seiminäyttelyn avajaisti-

laisuuden, jonka avaa kirkkoherra
Katri Rinne. Seimiasetelma sijait-
see Maarian pappilan pihapiirin
varastorakennuksessa, jonne eläk-
keellä olevat opettajat ja alan am-
mattilaiset, taiteilijat Leena Törmä,
Marjatta Riski, Heidi Nummila
ja Tuuli Kastemaa ovat loihtineet
luonnollista kokoa olevat hahmot.
Seimiasetelmaan voi tutustua Lop-
piaiseen 6.1.2014 asti.

Pappilan pihapiirissä sijait-
sevassa Leivintuvassa on myös
20.12.2013 asti kestävä näyttely
eri puolilta maailmaa tuoduista pie-
noisseimistä.

Tervetuloa sankoin joukoin sei-
mien äärelle!

Tervetuloa myös Koroisten ris-
tin juurelle Koroistenniemielle,
jonne kokoonnutaan perinteiseen
ulkoilmahartauteen Koroistenni-
men tummuvaan iltaan keskiviik-
kona 18.12.2013 klo 18.00 alkaen
jo 13. kerran!

Vaikka tapahtumat ja tilaisuudet
vaihtuvat ja maailma muuttuu ym-
päriillämme, niin kuitenkin joulun
ilosanoma kestää – näin se on
tehnyt jo yli kahdentu-
hannen vuoden ajan,
sillä joulun aika on
myös valmistautu-
mista tulevaan.

Toivotta-
vasti joulun

valo koskettaa meitä kaikkia. Ol-
kaamme kiitollisia siitä, että toivo
on syttynyt pimeälle taivaalle ja
saamme Jeesuksessa Kristuksessa
sen mitä kaipaamme: armon ja
vapahduksen. Antakaamme joulun
ilosanoman tulla sydämiimme.

Lopuksi haluan toivottaa kaikille
lehden lukijoille sekä alueen asuk-
kaille ja heidän läheisilleen oikein
siunattua ja armorikasta adventin
sekä joulun aikaa ja kaikkea hyvää
alkavalle uudelle vuodelle 2014!

”Taas kaikki kauniit muistot
mun tulee mielehen. Lumivalkeat
pellot, puistot ja juhla Jeesuksen...”

Jouluisin terveisin,
Mika Ketola
Itä-Maarian alueneuvoston
puheenjohtaja

Timo Leinonen

Kuralan ponttonisilta valmistui

Kuralan ponttonisilta on valmistunut. Silta yhdistää Halisten kosken yläpuoli-
set Aurajoen ikiaikaiset kulttuurimaisemat toisiinsa. Sillan merkitystä korostaa
sekin, että sillan lähistöllä Ravattulassa on sijainnut Suomin vanhin kyläkirkko
uusien arkeologisten tutkimusten mukaan. Vastaava rakennuttaja **Satu Alajärvi**
Turun Kiinteistöliikelaitoksesta kertoo, että siltaa on kovasti odotettu ja toivottu.
Sillalla ei ole vielä nimeä. Sopivaa nimeä kaivataan. Silta on suunniteltu ympäri-
vuotiseen käyttöön. Suunnittelussa on lähdetty siitä, että kyseisellä jokialueella
jääät eivät ruuhkaudu, vaan sulavat paikalleen rikkomatta siltaa. Sillan betonipin-
ta on altis jäätymiselle ja se on helposti hyvin liukas. Siihen on syytä varautua
sillalla liikuttaessa.

Timo Leinonen

Ekaluokkalaisten matka alkaa koululta ohjaajan saattelemana.

Salla Hirvonen ja Eveliina Suojanen työympäristössään.

Yhteistyössä on voimaa.

Lastenohjaajat arjen enkeleinä

Teksti ja kuvat: Mirja-Riitta Salo

Ainakin pienten koululaisten vanhemmat tietävät mistä on kyse, kun Halisten koululta päin kävelee lapsijoukko kohti S-marketin vieressä sijaitsevaa seurakuntakotia. Koululaiset ovat matkalla iltapäiväkerhoon, jossa heistä huolehtivat lastenohjaajat **Eveliina Suojanen** ja **Salla Hirvonen**. Ilman heitä me työskäyvätkin pienten koululaisten vanhemmat olisimme pulassa. Ekaluokkalaisten on liian pieni olemaan koulupäivän jälkeen monta tuntia yksin.

Olen seurannut kahden nuorimman lapseni taivalta esi-koululaisesta koululaiseksi ja iltapäiväkerholaiseksi. Lapsista vanhempi muistelee edelleen lämmöllä iltapäiväkerhon ohjaajia – kuten myös me vanhemmat. Seurakuntien lastenohjaajat tekevät arvokasta työtä lastemme hyväksi, joten halusin tuoda heidänkin äänensä kuuluville.

Eveliina on työskennellyt Halisten seurakuntakodin lastenohjaajana jo seitsemän vuotta. Alun perin hän tuli sijaiseksi ja kotiutui paikkaan niin, että toimii nyt vakituksena työntekijänä. Hän on valmistunut työhönsä Turun kristilliseltä opistolta vuonna 2005. Salla puolestaan on toiminut samassa talossa sen perustamisesta asti, eli 13 vuoden ajan. Hän on myös kristillisen opiston kasvattaja ja ehtinyt ennen Halisiin tuloa tehdä lastenohjaajan töitä useassa toimipisteessä. Salla kertoo seurakuntakodin rakennetun yhtä aikaa S-marketin kanssa. Alkuvuosina ostoskeskuksen läheisyys aiheutti kerholle jonkin verran häiriöitä, mutta Sailan mielestä ne ovat vähentyneet viime vuosien aikana.

Pieni ja toimiva työyhteisö

Seurakuntakodin muita työntekijöitä ovat pastori **Mikko Laurén**, diakonissa **Suvituuli Turunen**, vahtimestari **Nina Pusa** ja tilapäisesti talossa käyvät nuorisotyöohjaajat. Seurakuntakodin toiminta on monipuolista ja huomioi kaikki ikäryhmät. Esimerkkeinä mainittakoon ilmainen päiväkerhotoiminta 3-5-vuotiaille, pastoriin vetämä raamattupiiri ja diakoniatyöntekijän tarjoama apu. Kaunista ja siistää tilaa on mahdollista vuokrata esimerkiksi perhejuhlaa varten. Kastejuhlaa varten tilan saa käyttöön ilmaiseksi.

Eveliina ja Salla korostavat työyhteisön ilmapiirin olevan hyvä. Työyhteisö on pieni mutta toimiva. Lastenohjaajien työhön kuuluu iltapäiväkerhon lisäksi päiväkerholaisien ohjaaminen, yhteistyö koulun ja vanhempien kanssa, työn suunnittelu,

koulutukset jne. Ohjaajat hakevat itse kaupasta ainekset lasten välipalaan ja valmistavat sen seurakuntakodin keittiössä. Työnkuva on siis hyvin monipuolinen ja itsenäinen. Työaikakin vaihtelee, sillä välillä on ilta- ja viikonlopputöitä.

Silmät ja korvat tarkkoina

Salla ja Eveliina kehuivat perheitä, joihin ovat tutustuneet vuosien aikana. Perheiden kanssa on ollut hyvä tehdä työtä. Samoin yhteistyö koulun kanssa sujuu mainiosti, etenkin kun opettajat ovat pysyneet kauan samoina. Huomattava on, että iltapäiväkerhoon tulee oppilaita myös muista kouluista kuin Halisten koulusta. Tila on melkoista kun iltapäivällä kerran tunnissa toinen ohjaajista hakee lapsia koululta ja osa oppilaista tulee kerholle yksinään tai taksin kyydissä. Ohjaajien pitää olla silmät ja korvat tarkkoina, että kaikki lapset ovat tallessa.

Lasten suuri määrä saa kirjoittajan häkeltymään. Kerhossa on yhteensä 27 lasta. Tässä vaiheessa syksyä lapset ovat jo ryhmäytyneet ja löytävät nopeasti oman tilansa koulusta tultuaan. Osa menee piirtämään, osa lukemaan ja osa harjoittelemaan tanssiesitystä saliin. Kaikki ovat kuin yhtä suurta perhettä. Sailan ja Eveliinan kärsivällisyys on huippuluokkaa, sillä lasten puhuessa normaaliäänelläkin desibelit talossa ovat korvia huumaavat. Ohjaajat kyllä myöntävät, että työpäivän jälkeen kaipaa hiljaisuutta.

Tanssiryhmän tytöt esittävät hienon laulu- ja tanssiesityksen. Koreografiaa on selvästi harjoiteltu useamman iltapäivän ajan.

Rauhoittavien rutiinien keskellä juhlahetkiä

Iltapäiväkerhon ohjelmaan kuuluu läksyjen tekoa. Vanhemmat saavat päättää saako lapsi tehdä kerhossa läksyt vai ei. Suurin osa vanhemmista antaa luvan – ja miksikäs ei. Lapsi tekee läksyt ohjaajien valvoessa ja tarkistaessa ne. Tämä helpottaa perheen arkea huomattavasti.

Kahden aikaan iltapäivällä, kun kaikki koululaiset ovat saapuneet, on välipalan aika. Tämän jälkeen on pieni lepo- ja rauhoittumishetki. Se voi sisältää myös ohjattua toimintaa, kuten satujen lukemista, kynttilähetkiä ja keskittymiskyvyn harjoittelua. Hyvällä säällä ohjattua toimintaa voi olla myös ulkona. Etenkin puutyöt ovat olleet suosittuja. Ohjelmaan kuuluu myös säännöllinen ulkoilu rakennuksen takapihalla, jossa on aidattu alue ja upeat maisemat Koroisten pelloille.

Tällä kertaa iltapäivässä on juhlan tuntua, sillä tiedossa on

Aluksi annetaan ohjeet lasten odottaessa jo malttamattomina koristelua.

SEURAKUNTAKODIN TOIMINTAA

Maanantai

klo 8.30–11.30 päiväkerho
klo 11–17 iltapäiväkerho

Tiistai

klo 9–10.30 diakoniatyöntekijän päivystys
klo 11–17 iltapäiväkerho
klo 18–19.30 kokkikerho

Keskiviikko

klo 11–17 iltapäiväkerho
klo 17.30–18.30 partio: sudenpennut
klo 18.30–20 partio
klo 18–20 raamattu- ja rukouspiiri, vetäjänä pastori Mikko Laurén, p. 040 341 7076 (parittomat viikot)

joka kuukauden ensimmäinen keskiviikko
klo 17.30–19 kaakaopöyhäkoulu, tarjolla pieni iltapala

Torstai

klo 8.30–11.30 päiväkerho
klo 11–17 iltapäiväkerho
klo 9–10.30 diakoniatyöntekijän päivystys
joka kuukauden viimeinen torstai klo 18–20 romanien raamattupiiri

Perjantai

klo 11–17 iltapäiväkerho
klo 9.30–11 perhekerho

Tanssiryhmä Oona ja kaverit. Kuvassa Henna Ahomäki, Oona Koskinen, Noora Lehtonen ja Liisi Kolkkanen.

kakkukisa. Lapset jaetaan viiteen ryhmään ja jokainen ryhmä saa kakkupohjan koristelua varten. Tärkeää on yhteistyö, eli jokainen saa sanoa oman mielipiteensä kakun koristeleminen.

Kerho on tukimuoto perheille esimerkiksi kielen oppimiseen, tapakasvatukseen, sosiaalisiin suhteisiin ja kulttuuriseen vuodekiertoon. Vaikka kerho on evankelis-luterilaisen seurakunnan toimintaa, asiakkaina on myös muslimiperheitä. Ohjaajat kertovat, että parhaimmillaan on kerhossa ollut seitsemää eri kansallisuutta olevia lapsia.

Muslimiperheiden kanssa yhteistyö on sujunut pääsääntöisesti hyvin. Syksyn alussa sovitaan yhteiset pelisäännöt keskustelemalla avoimesti. Haetaan enemmän yhtäläisyyksiä kuin eroja eri uskontojen välillä. Tiedon antaminen on paras tapa madaltaa esteitä.

Oman työn arvostus on tärkeää

Kakkukisa on päässyt vauhtiin. Sivupöydälle ohjaajat ovat laittaneet valmiiksi kakun koristeluun tarvittavia aineksia. Eveliina lähtee vielä vispaamaan ison kulhon kermavaahtoa. Lapset silmin nähtäessä saadessaan itse suunnitella ja tehdä haluamansa kakun. Kerrankin eivät ole vanhemmat määräälemässä!

Salla ja Eveliina pitävät työnsä hyvänä puolena sitä, että jokainen päivä on erilainen. Lasten ja perheiden kanssa on kiva tehdä työtä. Ohjaajana saa toteuttaa itseään, työ on laaja-alaista ja vastuullista. Ohjaajat arvostavat omaa työtään, mikä näkyy Sailan mietteissä: ”Työn hyvä puoli on se, että saa toimia lastenohjaajana seurakunnassa ja sitä kautta auttaa ja tukea perheitä.” Oman työn arvostus heijastuu myös siihen, miten ohjaajat kunnioittavat lapsia ja vanhempia.

Työn huonoja puolia ohjaajat joutuvat miettimään kauemmin. Melu on yksi häiritsevä tekijä, mutta enemmän painaa se, että välillä on riittämättömyyden tunne; haluaisi antaa perheille enemmän tukea. Ohjaajat kuitenkin painottavat, että heillä on monista työvuosista huolimatta säilynyt työnilo. Töihin on kiva tulla ja se on palkitsevaa.

Kakkukisa lähenee päätöstään. Iloisesti koristellut kakkukakut nostetaan ihailtavaksi sivupöydälle ja järjestetään leikkimielinen äänestys parhaasta kakusta. Jokaisen kakkua kuitenkin kehuutaan ja kaikkia kakkuja saa maistaa.

Lopuksi kakut tietenkin syödään mehun kera. Myös allekirjoittanut pääsee maistelemaan suussa sulavia herkkuja. Olen saanut viettää antoisan päivän kerholaisien kanssa. Arvostukseni lastenohjaajien työtä kohtaan on tämän päivän jälkeen entisestään kasvanut.

Toivotan Sailalle ja Eveliinalle työniloa jatkossakin ja voimia tärkeässä kasvatusstyössä. Pienet koululaisemme ovat hyvissä käsissä!

Matkalla opetellaan yhdessä liikennesääntöjä. Ekaluokkalaisten osaavat jo pysähtyä liikennevaloihin.

Halisten lapsia syysleikeissä.

Mieti hetki millainen olisi sinun ihanteellinen naapurustosi. Millaisia ihmisiä siellä olisi? Millaisella moraalilla ja eettisellä pohjalla ihmiset eläisivät siellä? Millaista henkistä, sosiaalista ja älyllistä toimintaa siellä olisi kaiken ikäisille? Kuinka siellä toteutuisi 1800-luvulla eläneen viisaan miehen, Bahá'u'lláhin, sanat ”Maapallo on vain yksi maa ja ihmiskunta sen kansalaiset”.

Mieti nyt naapurustoasi sen nykytilanteessa. Kuinka siellä ravitaan lasten herkkää mieltä ja sydäntä? Kuinka nuorison kuohuvaa energiaa kanavoidaan hyvään ja rakentavaan

toimintaan? Käyttävätkö aikuiset elämän varrella saatua kokemusta nuoremman sukupolven rakastavaan ohjaukseen? Elämmekö passiivisessa horrostilassa vai olemmeko kehitystä eteenpäin vieviä yhteisön jäseniä?

Olisikohan jo korkea aika pysähtyä miettimään mitä minä teen yksilönä, perheen jäsenenä, naapurina yhteisen hyvinvoinnin eteen?

Halusin kuulla muiden kanssaihmistien mielipiteitä ja juttelin asiasta Halisissa asuvien kanssa. Loimme yhteisen kuvan ihanteellisesta naapurustosta joka olisi pitkistä pro-

vat näille nuorille mahdollisuuden ja tuen. Olisi lapsia jotka pienestä pitäen saavat mahdollisuuden oppia hyvän ihmisyyden perustaitoja yhdessä ja aikuisten hyvällä esimerkillä. Ihmiset kohtelevat toisiaan kunnioittavasti ja ystävällisesti. Olisi erilaista toimintaa johon jokainen kokisi olevansa tervetullut omana itsenään. Ympäristöstä pidettäisiin huolta niin että olisi miellyttävää tulla kotikulmille. Naapureilta voisi pyytää apua ja sitä kokisi voivansa myös tarjota.

Olen hurjan onnellinen kuullessani näitä ideoita joita saimme.

Yhteisöllisyyttä rakentamassa

sessista huolimatta saavutettavissa. Tällaisen Halisen me loimme:

Olisi erilaisia ihmisiä joita kulttuurista ja uskonnosta riippumatta yhdistää ihmisyyden kultainen lanka. Olisi fiksuja ja sydämellisiä nuoria joilla jano vaikuttaa maailman kehityskulkuun positiivisella tavalla

sekä aikuisia jotka anta-

Pelkästään se että tämän hienon ajatuksen siemen laitetaan sydämeemme kasvamaan, on jo itsessään kehitystä kohti parempaa. Ajatuksia seuraa teot ja teot ovat sanoja voimakkaampia. Eikä mikään ole mahdotonta jos siihen panostaa yhdessä pitkäjänteisesti ja lannistumattomasti.

Kerrataan vielä mitä meillä Halisissa jo on. Meillä on sekä fyysistä että sosiaalista ja henkistä toimintaa lapsille. On koulu ja päivähoitot tukemaan perheiden päivää. On perhekahvilaa ja maahanmuuttajana-

ten tukea. On viihtyisä ympäristö luonnonharmassa jossa tavata ystäviään niin hauskuuden kuin älyllisen keskustelun merkeissä. Meillä on ystävällisiä ihmisiä jotka haluavat toisilleen hyvää. Loppujen lopuksi meillä on jo hyvä pohja jonka päälle voi rakentaa sitä tavoittelevaamme ihanteellista naapurustoa.

Toivon kaikille toiveikkaista talven aikaa yhteisö rakennuksen merkeissä.

Teksti ja kuvat: Asta Kinghorn

Luonnon kauneudesta kehkeytyy taidetta.

Lakipalvelu Leinonen

Puh 040 7425 061

PARTURI KAMPAAMO

Punatukku

Maija Lehtiö
Halisten liikekeskus
Gregorius IX:n tie 8
20540 Turku
Puh. 02 2370 656
Gsm 040 5112 313

Avoinna:
ma-ti-to-pe 9-17
ke 10-19
la 9-14

Kiitämme asiakkaitamme kuluneesta vuodesta ja toivotamme oikein hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

Turku Energia

Jos et pidä keikkumisesta, valitse sähkösopimukseksi

Louna Vuosi

Louna Vuosi on määräaikainen, enintään kahden vuoden mittainen sähkösopimus, jota sähkön tukkumarkkinoiden hintaheilahtelut eivät hetkauta suuntaan eikä toiseen. Sähkösi hankitaan sinulle etukäteen koko sopimusajaksi, ja siksi sen kilowattitunnin hinta on turvallisen vakaasti sama koko ajan.

Hyvä hinta TPK ry:n jäsenille
Tarjoamme TPK ry:n jäsenille Louna Vuosi TPK-sopimuksen vuoden 2015 syksyyn asti sängen suotuisaan hintaan. Lisätietoja netistä: www.turkuenergia.fi/tpk.

Muistathan aina kysyä meiltä talletustarjousta!

Tervetuloa keskustelemaan pankkiasioistasi!

POP Pankki
Liedon Osuuspankki • Lieto ja Turku

POP Vakuutus
popvakuutus.fi

Lieto, Hyvättyläntie 10, puh. 02-4711 400
Turku, Kauppiaskatu 9, puh. 02-4711 470 www.poppankki.fi/lieto

• MAUKKAAT ANNOKSET
• NOPEA PALVELU
• ISOT PARKKITILAT

Grillattu broileri 8€

ORIKEDON TAVERNA
Avoinna joka päivä klo 10-22

Vanha Tampereentie 137 Turku, p. 02 2550 145 www.orkedontaverna.fi

Wäinö Aaltonen taiteilijan tuskaisella tiellä

Osa 2

Väinö Valdemar Aaltonen syntyi 8.3.1894 Karinaisissa. Isä oli räätäli **Matti Aaltonen** ja äiti **Iida Tähtinen**. Sano- taan, että Aaltosen isän puolelta sukujuuret johtavat Italiasta **Simon Blomsteriin**, joka oli tullut 1700-luvun lopulla Suomeen Italiasta Turun tuomiokirkon urkuja korjaamaan.

Aaltosen äiti oli sukua kuvanveistäjä **Aarre Aaltoselle** ja hiukan etäisempää sukua myös niin ikään kuvanveistäjä **Yrjö Liipolalle**. Äidin isä kuului talonpoikaiseen Värri- su- kuun. Itse hän on tiivistänyt vanhemmilta saamansa perimän: ”Olen varmaan molemmilta perinyt kauneuden janoa. Äidil- tä tavattoman voimakkaan luonnon, joka ei taivu eikä taitu, isältä nopean älyn ja väsymättömyyden.”

Perhe muutti vuonna 1902 Hirvensaloon Turun linnaa vastapäätä. Hirvensalo kuului silloin Maarian kuntaan ja seu- rakuntaan. Aaltonen valmistui kansakoulusta 13-vuotiaana 1910. Hän oli monella tavalla lahjakas ja kiinnostunut kai- kesta, niin tiedoista, taidoista ja taiteista. Hän oli vanhem- millleen kiitollinen siitä, että he eivät hankkineet lapsilleen leluja vaan antoivat nämä itse suunnitella ja rakentaa niitä. Hän alkoi kerätä kirjoja 14-vuotiaana. Hänen kirjakokoel- mansa on nyt hänen nimikkomuseossa. Siitä näkyy hänen kiinnostuksensa laaja-alaisuus.

Aaltonen oli erityisen kiinnostunut musiikista, mutta häntä vaivasi perinnöllinen kuulosairaus, joka pakotti hänet hakemaan itselleen muun alan, jossa hän olisi voinut tyydyt- tää taiteen ja kauneuden kaipuunsa. Hän aloitti oppikoulun Turun klassisessa lyseossa, mutta joutui pian sen keskeyttä- mään huonon kuulonsa takia.

Vuonna 1910 Aaltonen pääsi Turun Taideyhdistyksen ylläpitämään Turun piirustuskouluun. Myös tässä koulussa hänellä oli alussa vaikeuksia. Kerrotaan, että opettajakunta oli erottomassa Aaltosesta koulusta pitäen tätä liian lahjat- tomana. Hän ei kyennyt jäljentämään luontoa kuten muut oppilaat. Koulun johtaja **Victor Westerholm** kuitenkin uskoi Aaltoseen ja näin Aaltonen sai jatkaa opiskeluaan. Hän vies- titti asian Aaltoselle laskemalla kätensä Aaltosen olkapäälle todeten: ”All right”, kuten Aaltonen itse muistaa. Hän kiitti saamastaan luottamuksesta ja valmistui vuonna 1915 koulun parhaana oppilaana.

Koulun alussa kokemillaan kriiseillä oli ilmeisen syväl- linen vaikutus koko Aaltosen taiteilijapersoonaan ja hänen taidenäkemykseensä. Ollessaan 18-vuotias vuonna 1912 ja käydessään kolmatta vuotta piirustuskoulua hän oli tyytymä- tön omiin aikaansaannoksiinsa. Hän piti niitä vain mekaan- isen suorittamisen tuloksina. Tilannetta vielä pahensi se, että hän sai samaan aikaan tiedon, että hän tulee menettämään kuulonsa kokonaan vähitellen. Kaikki tämä masensi häntä syvästi. Hän pelkäsi tulevaisuuden taakaksi perheelleen. Taide oli hänelle ollut toivo ja mahdollisuus siihen, että hän voisi olla muille hyödyksi eikä rasitteeksi.

Aaltonen näki tällaisena epätoivon hetkenä unen, jossa Jeesus tuli hänen luokseen ja opetti hänelle värien käyttöä ystävällisesti katsoen ja ohjaten. Aaltosen äiti oli hyvin uskonnollinen ja hän oli varmasti paljon puhunut pojalleen pelastavasta Kristuksesta. Uni rohkaisi hänet näkemään maa- ilman ja sen värit uusin silmin. Seuraavan aamuna hän meni kouluun itseluottamusta täynnä, repi siihenastiset työnsä ja aloitti maalauksen kokonaan alusta.

Kun hän seuraavana päivänä sai työn valmiiksi, se häm- mästytti kauneudella muut ja hänet kutsuttiin koulun joh- tajan Westerholmin luokse. Johtaja kysyi häneltä, näkeekö hän tosiaan luokkahuoneen niin kauniissa väreissä, miten hän oli maalauksessaan esittänyt ja onko tällainen näkemys ylipäänsä totta? Aaltonen vastasi, että hän näkee maailman- sa sellaisissa väreissä kuin tahtoo, ja että kysymyksessä on taiteen totuus.

Aaltonen oli kiinnostunut jo piirustuskoulun aikana kuvanveistosta. Keväällä 1915, kun Aaltonen sai päästö- todistuksen piirustuskoulusta, hän osti savea ja alkoi omin päin veistää savea. Tavallisena kivimiehenä hän yhden kesän opetteli graniitin hakkaamista. Lisäksi avusti mm. sukulai- sensa Aarre Aaltosta mittaus- ja merkinäköissä, kun tämän töitä siirrettiin mallista marmoriin. Myöhemmin hän halusi korostaa sitä, että hän ei ole ollut kenenkään kuvanveistäjän oppilas.

Aaltonen aloitti kuvanveiston opiskelun tutkimalla luon- toa ja siinä erityisesti veden ja jään vuosituhansien aikana muotoilemia rantakallioita. Sitä kautta hän oivalsi vähitel- len, mitä oikea kuvanveistotaide on. Sen vaikeus on hänen mukaansa siinä, että se alkaa vasta siitä, mihin maalaustaide

päätyy. Veistos on Aaltosen mukaan vasta sitten hyvä, kun se on kaunis riippumatta siitä, mistä suunnasta sitä katsoo. Aaltonen oli hyvin varma mielipiteistään taiteesta ja sen historiasta. **Aaro Hellaakoski** kirjoittaakin Aaltoseen viitaten: ”Itseoppineiden nerojen ajatukset ovat rohkeat ja mielipiteet varmat. Aaltonen on omilla aivoilla tutkistellut taiteen historiaa läpikotaisin.”

Väinö Aaltonen tuli vähitellen tunnetuksi näyttelyjen kaut- ta, joihin hän otti osaa Turussa vuosina 1915 – 17 ja Hel- singissä 1916. Hänen ensimmäinen ateljee oli Hirvensalon mökissä. Turussa hänen ensimmäinen ateljee sijaitsi Asunto Oy Albatrossin ullakolla. Tämä näyttävä talo on valmistunut 1910 ja se sijaitsee yhä Taidemuseon takana Puolalanmä- ellä. Aaltonen sai tukea taitelijauransa alkuvaiheessa mm. Turun Sanomien silloiselta päätoimittajalta **Pontus Artilta**. Vuonna 1917 Aaltonen muutti Helsinkiin työskentelemään, jossa hänen ensimmäinen ateljeensa valmistui vuonna 1919. Vuonna 1923 hän muutti takaisin Turkuun Hirvensaloon. Saman vuoden keväällä Aaltonen teki ensimmäisen ulko- maanmatkansa Saksan kautta Italiaan, Roomaan, josta palasi kesäkuussa samana vuonna. Vuonna 1925 hän teki toisen ulkomaanmatkan, nyt Pariisiin ja Lontooseen.

Aaltonen muotoilee mielessään Aleksis Kiven hahmon

Kansalliskirjailijan **Aleksis Kiven** muistomerkkihanke käynnistyi jo vuonna 1917. Aaltonen työsti patsasta kol- me vuotta. Hän sai työnsä valmiiksi kipsiin vuonna 1934, mutta lopullinen pronssiin valettu muistomerkki paljastettiin vasta 10.10.1939. Ajatus muistomerkistä kehittyi Aaltosen mielessä vuosikymmenet. Jo ennen Helsinkiin tullutta muis- tomerkkiä Aaltonen oli saanut toteuttaa vertauskuvallisen Kivi-patsaan Tampereelle 1926.

Ongelmana hankkeessa oli se, että Kiven ulkomuodosta ei ole kiistatonta tietoa ja mielikuvat hänestä julkisuudessa olivat hyvin ristiriitaiset. Toiset pitivät häntä vääryyttä kär- sineenä marttyyrinä ja toiset halusivat nähdä hänet kansal- lissankarina, joka piti kuvata tämänmukaisesti. Aaltonen ei halunnut valita kumpaakaan linjaa. Hän pyrki tekemään muistomerkistä harmonisen ja sellaisen, että se ilmentäisi Kiven koko elämäntyyliä ja hänen kohtaloaan.

Kokemuksensa tästä työstä Aaltonen tiivistää: ”Taide- teos syntyy samalla välttämättömyydellä kuin tähti kiertää taivaalla. Sen rataa ei mikään voi muuttaa, ei myöskään mikään ulkoapäin tuleva voi muuttaa taideteosta. Mutta myöntää täytyy, että se pystyy jollakin tavalla häiritsemään taiteilijan omaa mielen tasapainoa. Taiteilijan itsekritiikki työn kuluessa on ja on oleva hänen ainoa ja varmasti ankarin tuomarinsa.”

Itse Aleksis Kiven patsaan idea kierteisesti istuvana hah- mona tuli hänen mieleensä ensi kerran sattumalta jo vuonna 1926. Luonnoksen hän piilotti kassakaappiinsa ja puhui tästä ensi kerran kolmen vuoden kuluttua langolleen Aaro Hellaakoskelle. Kiven kasvojen lopullinen muoto valkeni hänen unessa. Kiven muistomerkistä tuli omana aikaa suo- malaisuuden tunnus kuten aikoinaan myös Aaltosen Paavo Nurmen patsaasta.

Aaltosen näkemystä Kivestä eivät kaikki jakaneet. Aalto- nen puolusti omia näkemyksiään Kansan Kuvalehdessä, jossa kirjailija ja kuvanveistäjä **Aar- no Karimo** oli kirjoittanut, että Aaltosen työ vääristää ja madaltaa Kiven muistoa, koska Kivi on esitetty siinä synkkämielisenä ja masentuneena. Lisäksi Karimon mukaan Kiven ulkomuoto oli vain Aaltosen mielikuvituksen tuote, eikä se näin kuvaa Kiveä.

Aaltonen kirjoitti Karimoon viitaten: ”Te puhutte ulkonäös- tä, minä kauneudesta ja si- säisestä totuudesta.” Omista lähtökohdistaan Aaltonen kir- joitti: ”[O]lin päässyt selville siitä, ettei Kiveä pidä esittää minään kurjana ja nääntyneenä tyyppinä, vaan sellaisena kirjallisuuden voimamiehenä, joka on antanut kansallemme

Wäinö Aaltonen ateljeessaan.

paljon. Mietin tällöin mm. pitkälti pään asentoa, jonka lopullisessa muodossa huomautettiin katsovan alaspäin. Mutta tarkoitukseni olikin, että ihmiset näkisivät veistoksen kasvosta kasvoihin. Jokaisen täytyi voida ilman tuskaa ja rauhallisesti katsoa runoilijan hahmoa.”

Omaa näkemystään Kiven ulkomuodosta Aaltonen puo- lusti sillä, että Kivestä ei ollut säilynyt sellaista dokumenttia, josta olisi yksiselitteisesti ilmentynyt hänen ulkonäkönsä. Tällaisessa tilanteessa jokaisen taiteilijan oli luotava oma mielikuva kohteesta siitä aineistosta, joka oli saatavana. Aaltonen puolusti taiteilijan näkemyksen omakohtaisuutta ja itsenäisyyttä seuraavasti: ”Toisten kuvitelmia ei työn suo- rittaja voi siihen tehdä; näkemyksen kokonaisuutta, eheyttä ja kauneutta ei saa rikkoa joittenkin kiistanalaisten detaljien takia.”

Aaltonen turhautui yritykseensä puolustaa omaa työtään julkisuuden kautta. Hän vetosi julkiseen sanaan saadakseen itselleen työrauhan: ”Onkohan liian paljon vaadittu, jos toi- voisin, että julkinen sanakin hiukan tinkisi omista eduistaan, eikä pakottaisi minua yhä uudelleen ottamaan osaa joutaviin tappeluihin ja oikomaan vihamiesteni vääriä tiedotuksia!”

Timo Leinonen

LÄHTEET

Aaltonen, Matti (toim.). Väinö Aaltonen 1894 – 1966. Veistoksia, tunnustuksia, mielipiteitä. Arvi A. Karisto osakeyhtiö. Aaltonen, Väinö. Väinö Aaltosen museon arkistossa olevat kirjoituk- set.

Hellaakoski, Aaro. Väinö Aaltonen, kuvanveistäjä. Teoksessa Niin kuin minä näin. Arvi A. Karisto, 1959.

Juhlajulkaisu: Väinö Aaltonen 1894 – 1966. Väinö Aaltosen museon julkaisuja nro 10 1994.

Okkonen, Onni. Väinö Aaltonen 1915 – 1925. Tutkielma. WSOY 1925.

Vihanta, Ulla. Väinö Aaltonen (1864 – 1966), kansallinen kuvanveis- täjä. Teoksessa Suomen kansallisgalleria. Suuret suomalaiset, nuori tasavalta (1920 – 1945). WSOY, 1996, s. 208 – 213.

Kivi katsoo katsojaa.

Aurajoen hyväksi Aurajoki-ohjelma

Aurajoen vedenlaatu on puhuttanut jokivarren asukkaita ja päättäjiä vuosikymmeniä. Tilanne on ajan mittaan parantunut, mutta yhä edelleen Aurajoki on yksi Saaristomeren ongelmallisista kuormittajista ja vedenlaatu on nykyisen mittapuun mukaan ainoastaan välttävää. Joen hyvä ekologinen tila luo edellytyksiä joen muulle jokivarren käytölle, asumiselle, kulttuurille ja virkistykselle. Aurajoki ja jokilaakso muodostavat uskomattoman monipuolisen ja rikkaan ympäristön. Sen säilyminen ja kehittyminen eivät kuitenkaan ole itsestään selviä asioita, vaan joen hyväksi tarvitaan konkreettista tekemistä ja eri toimijoiden yhteistyötä!

Aurajokisäätiö alkoi vuoden alussa työstää *Aurajoki-ohjelmaa 2014–2020*. Työn tarkoituksena oli kirjata ylös Aurajoki-työn tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia ja tuottaa tietopaketti ja työkalu kaikille jokiasioiden parissa työskenteleville taholle ja alueen asukkaille. Ohjelma on jatkoa ja päivitys vuonna 2002 ilmestyneelle *Aurajoen kehittämisohjelmalle*.

Ohjelmatyöskentely aloitettiin tammiukuussa 2013 ja se jatkui kevään 2013 mittaan ollen avointa kaikille kiinnostuneille. Helmi-maaliskuussa järjestettiin jokaisessa jokivarren kunnassa ja kaupungissa asukasillat, joissa käytiin läpi Aurajoki-asioita eri näkökulmista ja mietittiin ideoita tulevalle yhteistyölle ja toiminnalle. Ohjelmaa on työstetty myös eri teemojen pohjalta kootuissa työryhmissä ja Aurajokisäätiön hallituksessa. Aiheita ovat olleet muun muassa vesiensuojelu, virkistyskäyttö, kulttuuri, historia ja kulttuurimaisema, kalastus, ympäristökasvatus sekä maankäyttö ja asuminen.

Jokilaakson maankäytön suunnittelussa tulee huomioida ainutlaatuinen asuinseutu, kulttuuriarvot ja asukkaan näkökulma. Kansallismaisema ei tarkoita maiseman museoimista, vaan vanhan kulttuurimaiseman huomioon ottamista uudisrakentamisessa.

Yläjuoksun järvetömillä alueilla Aurajoki sivujokineen on lähes ainoa veteen liittyvä virkistyskohde. Virkistäytyminen joen äärellä on hyväksi ihmiselle, mutta myös joelle: se lisää mielenkiintoa joen suojelua kohtaan. Aurajoen kulttuurimaisema, rikas historia ja joken liittyvät virkistyskäyttömahdollisuudet ovat alueen vetovoimatekijöitä, joita voidaan hyödyntää myös matkailussa.

Martti Komulainen

Aurajokilaakso on historiallisesti kerroksinen monipuolinen asuin ympäristö.

Aurajokea koskevalla aktiivisella tiedottamisella edistetään jokivarren asukkaiden tietoisuutta jokilaakson arvoista ja nostetaan näin kotiseudun arvostusta, mielenkiintoa joen suojelua kohtaan sekä edistetään jokialueen kehittämistä. Lapset ja nuoret tekevät tulevaisuudessa ympäristövalintoja: siksi he ovat keskeinen kohderyhmä Aurajoen ympäristökasvatustyössä. Eri toimijoiden välinen tiedottaminen lisää yhteistyötä ja vähentää päällekkäistä toimintaa.

Ohjelmatyön pohdintojen ja tupailtojen tuloksena listattiin toimenpideohjelma, johon kirjattiin yhteiset ajatukset ja ehdotukset eri toimialoilta. Aurajoki-ohjelmaan voi tutustua Aurajokisäätiön nettisivuilta osoitteessa www.aurajoki.net. Tietoa ohjelmatyöstä saa myös säätiön toimistolta puh. 040 553 7409. Nettisivuilta löytyy myös Aurajoki-aiheinen kysely, johon vastaamalla voi kertoa ajatuksiaan ja kokemuksiaan jokiasioista ja vaikuttaa ohjelman linjauksiin. Ohjelma taus-

tamateriaaleineen julkaistaan myös painettuna versiona vuoden 2014 puolella.

Ohjelmatyö oli osa *Aurajokisäätiön Aurajoen alkulähteiltä Saaristomerelle* -hanketta, joka sai tukea Varsinais-Suomen liiton maakunnan kehittämisrahastosta ja Saaristomeren Suojelurahastolta.

Sinikka Paulin
Aurajokisäätiö

Timo Leinonen

Rinta-Joupin autoliike Orikedolla.

– Loppuvuonna uusien autojen kauppa on piristynyt selvästi viime vuoden syyskaudesta. Oli jo näkyvissä 20 prosentin vähennys kokonaismyynnissä, nyt se on enää 7 prosenttia. Meidän osaltamme uusi Skoda-mallisto on tuonut vauhtia perinteisesti autokaupan rauhallisimpiinkin aikoihin. Olemme päässeet parantamaan osuukiamme oikein huomattavasti, iloitsee Skodan myyntijohtaja **Olli Arnivaara** Rinta-Joupin Autoliikeestä Turusta.

Skoda on nyt Suomen kolmanneksi myydyin automerkki ja Octavia on Turussa myydyin automalli.

Ja Olli Arnivaara lupaa kirin myyntikilvassa paranevan. Parissa vuodessa Skoda tuo puuttuviin segmentteihin lisää 4-6 uutta mallia. Mallit ovat vauhtiin päässeen Skoda-tehtaan omaa suunnittelua.

Rinta-Joupin Turun Autoliike on edennyt oman runsaan 60-vuotiaan autokauppaketjun kärkiryhmään mutta myös Turun isoisten autokauppojen joukkoon. Orikedon liik-

keen pääsisäänkäyntiin pääsee nyt suoraan Tampereentieltä, eikä enää siis jouduta kiertämään Piiskatien kautta. Edustalla on runsaasti myös uudehkoja käytettyjä autoja ja uusia matkailuautoja. Parisen vuotta sitten toteutettujen uudistusten ja laajennusten jälkeen tilaa on kaikkiaan 6400 neliötä, jonka arvioidaan riittävän ainakin lähivuosiksi.

– Henkilöautokauppa on edelleen meidän kulmakivemme, vaikka uusia matkailuautomerkkejäkin löytyy puolisen tusinaa. Myymme 1500–1600 henkilöautoa ja matkailuautoja 200-250 vuosittain.

Tietenkin matkailuautojen yksikköhinnat ovat suuremmat, hinnat alkavat uusina noin 50000 eurosta ja päättyvät noin 130000 euroon, tilittää myyntijohtaja Olli Arnivaara.

Tuore Tuulilasi-lehti testasi arkkifarmariteisteissään Skoda Octavia Combin ykköseksi. Sitäkö myydään eniten?

– No farmaria myydään huomattavasti enemmän kuin normaalia

Kiri kovenee uusilla malleilla: Orikedolta vauhtia Suomen autokaupalle

henkilöautomallia. Yleisesti Suomen ja Euroopan tilanteessa ihmiset ovat järkiperaistäneet autojen hankintaansa todella paljon. Nimenomaan katsotaan mitkä ovat tarpeet ja mitä autolta vaaditaan. Erikoisemmat ja kalliimmat premium-autot eivät ole niin hyvässä osassa kuin noususuhdanteessa.

– Kyllä testit nykyisin hyvin kutinsa pitää. Melkein kaikki ovat kylmän numeraalista laskentaa, käyttökustannukset, vakuutushinnat ja käytön verotus, mikä perustuu päästöihin. Kyllähän parin farmarinkin välillä päästöissä on isojakin eroja. Jos moottoritekniikkaa ei enää uutta, niin eroa voi olla 20–30 g ja saman koluokan autoissakin voi olla selviä eroja, todistaa Arnivaara.

Diesel vai bensa?

– Bensa-auto tullut kilpailemaan dieselauton ostajista. Vähäpäästöiset ja pienikulutteisiet moottorit pääsevät lähes samaan litrakulutukseen kuin dieselit, eli 4-5 litraan sadalla. Taustalla on autojen keventyminen ja hyötysuhteet saatu huomattavasti paremmiksi. Esimerkiksi meidän bensamalleissa kaikissa on turbo, jolla taataan se, että järkevä teho on koko ajan käytössä, matalillakin kierrok-

silla.

Millainen on myyntijohtajan unelma-asiakas?

– Normaali perhe joka tulee tänne ostamaan tarpeeseen autoa ja jolla on 3-5 vuotta vanha vaihtauto.

Entä vaikein asiakas?

– Ehkä suurimmat yhtiöt ja yritykset. Joudumme koko Suomen alueelta kilpailemaan yhdestä asiakkuudesta. Ne vievät pitkään, kuukausitolkulla käydään neuvotteluja.

Ostetaanko tänään oikeita autoja?

– Tänä päivänä ostetaan paljon enemmän oikeita autoja. Ennen vähän mielijohteesta ja se mikä tuntui tai näytti mukavalta...Järkisyys vaikuttavat selvästi enemmän kuin aiemmin. Mm. maastautoja ei enää osteta kaupunkiajoon, ovat tipahtaneet. Muutama vuosi sitten kaikilla piti olla maasturi, vaikkei juuri asfaltilta poistuttukaan...Isommat kulutukset, vakuutusmaksut ja ostohinnatkin ovat panneet harkitsemaan.

Onko loppuvuosi hiljaisinta aikaa?

– Aika vähän näitä lahjapakettiin pääsee myymään. Nykyisin mm. verotussyyt eivät juuri vaikuta kaupantekoon, eivätkä hinnatkaan juuri muutu. Meillä esimerkiksi kesälomia pidetään paljon joulukuussa, koska

Timo Leinonen

Myyntijohtaja Olli Arnivaara.

kesällä on kiireisintä ja vilkkainta.

Kuinka kaukaa asiakkaita tulee Orikedolle?

– Käytettyjen ostajia tulee kaukaakin ja matkailuauton ostajia Lappia myöten. Meillähän on myös se erikoispalvelu, että toimitamme auton kotiovelle mihin tahansa Suomessa jos asioista päästy yksittu- maisuuteen.

Oma piirteensä on silläkin, että pohjalaisilla ja turkulaisilla yhteistyö sujuu. Turkulaiset Arnivaarat ovat nauttineet ja nauttivat pitkän linjan pohjalaisen Rinta-Jouppien autokauppiassuvun luottamuksesta ja myyntiluvut Turun liikkeessä sen kun vain kasvavat.

Jussi Nurmi

Poseerausta.

Moni ohikulkija on saattanut nähdä hevosia laiturilla kulkiessaan Virnamäelle. Yksi hevosen omistajista on 17-vuotias **Aino Lavonen**. Kauanko Aino olet ratsastanut? – Sain oman ponin 6-vuotiaana ja jo ennen sitä olin käynyt ratsastustunneilla. Aino asustaa perheensä kanssa Komoisten tilalla. Tähän mennessä hänellä on ollut jo 5 ponia ja 3 hevosta. Aino harrastaa kansainvälisellä tasolla kenttäratsastusta.

Kenttäratsastus – monipuolinen kuninkuuslaji

Kenttäratsastuksessa on kolme osaketta: kouluratsastus, maasto-osuus ja esteratsastus. Esteratsastuksen esteradalla on 10–15 estettä, jotka on rakennettu putoavista puomeista, lankuista ja muurilaatikoista.

Maastokokeessa punnitaan ratsukon kyky ylittää nopeasti kiinteitä maastoesiteitä. Hevoset hyppäävät yli tukkien ja ojien, pudottautuvat ja kiipeävät penkeistä, hyppäävät veteen, vedessä ja vedestä pois. Maastokoe saattaa kuulostaa aika hurjalta mutta Aino vakuuttaa että juuri maastokoe on se osakoe, josta hänen hevonen nauttii eniten.

Hyvä ratsastaja osaa lukea hevosta

Kysyin Ainolta, paljonko aikaa kuluu hevosharrastuksen parissa ja Aino nauraa ja kertoo että siihen menee kaikki aika. Aino kertoo että hyvä ratsastaja on sellainen, joka osaa olla hevo-

sen kanssa, osaa lukea hevosta ja on peräänantamaton. Hyvä ratsastaja on myös ahkera ja rohkea. Hyvä hevonen on puolestaan yhteistyöhaluinen, ottaa kontaktia ja on rohkea. Hyvällä hevosella on myös iso laukka ja hyvä hyppykyky. Hevosen ja ratsastajan välillä täytyy olla hyvä ja luottavainen suhde.

Mitalikahvit tallilla

Ainon mottona on että ”koskaan ei pidä luovuttaa – kaikesta voi oppia jotain”. Tämä motto on myös kantanut tulosta. Aino ei edes muista kaikkia palkintoja ja voittoja, joita matkan varrella on tullut. Vuonna 2011 hän voitti kenttäratsastuksen poniratsastajien SM-kisat Ramonanimisellä ponilla. Vuotta myöhemmin Norjassa PM-kisoissa 2012 Aino sijoittui **Sedna**-ponin kanssa henkilökohtaisessa kilpailussa 5. sijalle ja Suomen maajoukkueessa joukkue voitti pronssia. Tänä vuonna Ruotsissa PM-kisoissa Suomen maajoukkueen mitali kirkastui kullaksi ja Komoisten tallilla juotiin mitalikahvit. Näissä kisoissa Aino ratsasti **Escorial-blue**-hevosella. Hän oli saanut hevosen

vain kuukautta ennen kisoja loukkaantuneen **Rosorna**-hevosen rinnalle. Oli epävarmaa ehtiikö hän läpäisemään kvaalit eli karsintakokeet ennen PM-kisoja. Päätävällä asenteella ja haasteita uhmaten Aino suoriutui loistavasti ja pärjäsi hienosti kisoissa.

Kun Aino puhuu hevosista ja ratsastuksesta, huomaa että hän todella rakastaa lajia. Hänellä on matkan varrella ollut monta hyvää valmentajaa. **Anna Kärkkäinen** on valmentanut vuosina 2011–2012, kouluratsastusvalmentajana on toiminut **Hanne-Mari Kiuttu** ja maajoukkuevalmentajana **Seppo Laine** ja **Pia Pantsu**.

Tänä vuonna Aino vietti kuusi kuukautta Saksassa. Isona Aino toivoo viansa olla kilparatsastaja. Seuraava suuri haaste on ensi vuoden junioreiden EM-kisat Englannissa.

Haastattelun jälkeen Aino riensi takaisin tallille :)

Teksti: Saara Markkula
Kuvat: Saara Markkula ja Aino Lavosen arkisto

Esko elementissään maasto-osuudella Langenhagenin kansainvälisessä kisassa.

Henkilökuva Kilparatsastaja Aino Lavonen – Halisista maailman kilpakentille

Kävelyllä Virnamäen Aurajokilaaksossa.

**WIKLUNDIN
APTEEKKI**

Maarian Myllyojalla Tapahtuu

c/o Marja-Liisa Haapa-aho
Paimalanatie 374, 20460 TURKU
ks. www.goldenage.fi/ruusuportti
ruusuportti@gmail.com
Tilaisuudet järjestää
Ruusuportti ry
Tervetuloa

**TERVETULOAA
KOTIMAISELLE
KATSASTUSASEMALLE**

**HENKILÖ- JA
PAKETTIAUTOJEN
MÄÄRÄAIKAIS-
KATSASTUS**
+ mahdolliset päästömittaukset:
Bensa 15€, OBD 10€ ja diesel 25€.
(mahdollinen jälkitarkastus 10€)

WP-Katsastus Oy

Tuulissuontie 34, LIETO,
puh. (02) 436 4300
www.wp-katsastus.fi

Av. ma-pe
klo 8-17

Turun Nummenmäen Apteekki
Nummisbackens Apotek

Hämeentie 24, 20540 Turku
puh 02-276 4740
Avoinna: ma-pe 9-21.30
la 10-18
pyhäpäivinä 12-18

www.nummenmaenapteekki.com

Wc-, käsi- ja muut pehmopaperit,
henkilöhygieniatuotteet.
Kaikki siivousaineet – ja välineet.
Hyvät ohjeet kaupanpäälle. Nouda tai
tilaa. Yrityksiin rahtivapaa toimitus.

Papyrus Supplies Oy
Orikedonkatu 23, 20380 TURKU
02 2510 231
Avoinna ark. 7.30 – 16.30

**PAPYRUS
SUPPLIES**

Tukku- ja vähittäismyymälä

www.siistipiste.fi

Vallankumouksellisia Halisista ja Turusta vuonna 1918 ja heidän kohtalonsa (osa 1/2)

Turkulainen kirjailija **Harri Raitis** julkaisi Kosti Salosen kohtalosta fiktiivisen romaanin Vakaumuksen tähden vuonna 2010. Kirja kertoo osin tositapahtumiin perustuvan tarinan Kosti Viktor Salosen (1892–1938) kohtalosta. Salonen kasvoi Halisissa sepän poikana. Sepän paja on sijainnut Nummen puoleisella puolella koskea. Salosesta tuli vallankumouksellinen. Sisällissodan jälkeen hän pakeni maasta vuonna 1923 päätyen Petroskoihin. Hän työskenteli siellä opetus- ja julkaisualan tehtävissä. Hänet teloitettiin poliittisten vainojen yhteydessä 1938. Seuraavassa on kertomus hänen elämänvaiheistaan.

Salosen äidin äiti oli Suurilan Paavolan talon emäntä **Anna-Liisa Matintytär Paavola** (os. Tuomola) Tarvasjoelta. Salosen äiti, Vilhelmiina Josefina (1868–1946) avioitui **Frans Viktor Salosen** kanssa vuonna 1891. Frans Viktor oli seppänä Halisen kylässä. Heille syntyi yhteensä yhdeksän lasta. Kosti oli lapsista vanhin. Kosti kävi kansakoulun ja sen jälkeen vuosina 1905–1913 Turun suomalaista klassista lyseota valmistuen ylioppilaaksi vuonna 1913.

Frans Salonen toimi silloisen Halisten myllyjen vuokraajan seppänä. Myöhemmin hänellä oli oma sepän paja. Kosti auttoi isäänsä sepän töissä koulun jälkeen ja työskenteli myös renkinä lähitaloissa. Koston aikana Turun klassisen lyseon rehtorina oli **Markus Ahlman** Metsämäen kartanossa. Hänen poikansa, tuleva filosofi **Erik Ahlman** oli syntynyt samana vuonna kuin Kosti. He kävivät samaa koulua. Erik Ahlman aloitti koulunkäyntinsä jo vuonna 1902 ja valmistui ylioppilaaksi 1910. Kosti aloitti vuonna 1905 ja tuli

ylioppilaaksi vuonna 1913. Prusin talon vanhin poika, **Vilho Marjanen**, joka kaa-tui valkoisten riveissä Tampereella 3.4.1918, kävi niin ikään samaa koulua valmistuen pari vuotta myöhemmin ylioppilaaksi kuin Kosti Salonen.

Heidän kouluaikansa oli suurien muutosten aikaa. Suomessa siirryttiin säätöyhteiskunnasta kansalaisten yhdenvertaisuuteen perustuvaan eduskunta-järjestelmään. Venäjällä voimistui ajattelu, jonka mukaan Suomessa vallinnut oma oikeusjärjestelmä oli yhdenmukaistettava muun Venäjän valtakunnan järjestelmien kanssa. Samaan aikaan Venäjällä voimistui tsaarin vastainen ajattelu.

Vasemmistolaiset, kansainväliset ja kansainvälisyyttä korostavat aatteet rantautuivat Suomeen. Samaan aikaan maassa kehittyivät ajatussuunniltan erilaiset puolueorganisaatiot. Turun oppikouluissa oli siihen aikaan oppineita ja yhteiskunnallisesti aktiiveja ja kantaa ottavia opettajia ja oppilaita, joita nämä sosialismin opit viehättivät. Turun klassisessa lyseossa tällainen oli esimerkiksi **Nils af Ursin** ja Turun ruotsalaisessa klassisessa lyseossa **Georg Boldt**.

Kosti Salonen oli lahjakas koululainen. On luultavaa, että nimenomaan kouluai-kansa oli herätteen antajana siihen, että hän tutustui ja viehättyi uusista sosialismin aatteista. Tästä kertoo hänen ainevalintansa Helsingin yliopistossa. Hän aloitti opinnot seuraavan syksynä ylioppilaaksi tulonsa jälkeen vuonna 1913. Hän opiskeli maantiedettä, taloustiedettä, Suomen historiaa ja suomen kieltä. Salonen valmistui filosofian kandidaatiksi keväällä 1917. Tutkielman aihe liittyi

1800-luvun alun Suomen historiaan.

Salosen valmistumisvuosi oli historiallisesti merkittävä niin Suomelle kuin hänelle itselleenkin. Tsaarin valta-kausi päättyi maaliskuun vallankumouksessa. Kesäkuussa Suomen eduskunta sääti val-talain, jossa eduskunta nostettiin maan ylimmäksi valtaelimeksi. Lakia ei koskaan vahvistettu, vaan eduskunta hajotettiin ja määrättiin uudet vaalit. Syksyllä 1917 pidetyt vaalit merkitsivät vastakkainasettelun voimistumista. Vasemmisto menetti vaaleissa tuntuvasti asemiaan. Marraskuussa bolsevikit tekivät vallankumouksen Venäjällä.

Suomessa vasemmisto vaati erikseen hyväksytyssä ohjelmassa mm. että valta-laki on saatettava voimaan, kunnan hallinnossakin on siirryttävä yleiseen ja yhtäläiseen vaalijärjestelmään, ja työsuhteissa on siirryttävä 8-tuntisiin työpäiviin. Kun vaatimuksiin ei suostuttu, vasemmisto julisti yleislakon. Lakko saatiin vain osittain ratkaistua ja yhteiskunnallinen ilmapiiri jatkoi kiristymistään. Eduskunta hyväksyi 6.12.1917 Suomen itsenäisyysjulistuksen. Maassa oli silloin runsaasti venäläistä sotavoimaa, mutta ei omaa armeijaa ja järjestäytyneitä poliisia järjestyksen ylläpitoon. Bolsevikkien Neuvosto-Venäjä tunnusti Suomen ja sen jälkeen myös muut maat, mutta maassa vallitsi hyvin jännitteinen ilmapiiri ja jatkuvien paikallisten konfliktien tila, mitä kärjisti vielä elintarvikepula. Tilanne purkautui sisällissodaksi 26.1.1918.

Turku oli näihin aikoihin yksi Suomen levottomimmista paikoista. Turun ruotsinkielisen työväen yhdistyksen vaikutuksesta syntynyt

Arbetet-lehti oli synnyttänyt aktiivisen vasemmistolaisen keskusteluyhteisön. Lehti oli Suomen johtava vasemmistolainen ruotsinkielinen lehti, jonka päätoimittajana oli teoreettisesti suuntautunut **Karl Wiik** Helsingistä. Lehteä toimitettiin kuitenkin Turusta. Lehden taloudesta vastaavasta ja ruotsinkielisen työväen yhdistyksen puheenjohtajasta **William Lundbergistä** tuli marraskuun yleislakon aikana Turun miliisin päällikkö. Hän oli käytännön toimintaan suuntautunut sosiaalidemokraattisen puolueen johtoon hyvin kriittisesti suhtautuva radikaalin linjan kannattaja.

Salonen on luultavasti liittynyt Suomen sosiaalidemokraattisen puolueen jäseneksi ja osallistunut ilmeisesti myös poliittiseen toimintaan. Hän oli harjaantunut kirjoittaja, joka oli viehättynyt poliittiseen toimintaan. Vuoden 1917 marraskuun yleislakon aikana hän toimi Turun mi-

liisissä. Tällöin hän viimeistään tutustui miliisin päällikkönä toimineeseen William Lundbergiin.

Lundbergistä tuli punaisen vallan aikana vähitellen Turun ehdoton johtohahmo, jonka sanotaan saaneen diktaattorivaltuudet **Kullervo Mannerilta**. Hänen valtansa perustui siihen, että hän kykeni nimittämään punaisen vallan aikaisiin keskeisiin aseisiin omia luottoihmisiä, ja että hänellä ilmeisesti oli sellaista hallinnollista kykyä ja taitoa, joka soveltui silloin vallinneisiin poikkeuksellisiin oloihin.

Kun punaiset vasemmistolaiset olivat ottaneet vallan Turussa tammikuun 1918 lopussa, Salonen nimitettiin Turun kaupungin talouskomitean sihteeriksi. Sisällissodan loppuvaiheessa hän lähti rintamataisteluihin. Hänet vangittiin Lahden taistelujen jälkeen ja armahdettiin myöhemmin yhtenä ensimmäi-

sistä. Hän palasi Turkuun marraskuussa 1918 ja aloitti työskentelyn isänsä pajassa.

Seuraavana vuoden huh-tikuussa hän muutti Tampereelle. Siellä hän aloitti työssä tamperelaisessa Kansan Lehdessä, josta joutui kuitenkin pian lähtemään liian läheisten suhteittensa takia kommunistiseen liikkeeseen. Liikettä lähellä oleva Suomen työväen puolue perustettiin vuonna 1920. Puolueen ohjelman oli kirjoittanut **Otto-Ville Kuusinen**. Salonen liittyi puolueeseen vuoden 1920 maaliskuussa. Hänet kutsuttiin samana vuonna toimittajan töihin Oulussa ilmestyvään Pohjan Kansaan, joka ajoi kyseisen puolueen tavoitteita.

Puolue kannatti ohjelman-sa ajamiseksi niin laillisia kuin laittomia keinoja. Tämä linja tuli esiin puoluetta lähellä olevissa lehdissä, joita määrättiin siksi lakkautettaviksi. Niiden tulkittiin halu-

avan jatkaa vallankumouksellista toimintaa Suomessa. Pohjan Kansakin lakkautettiin. Lehti perustettiin näiden jälkeen uudella nimellä, mutta samalla linjalla. Vuonna 1923 lehti ilmestyi kolme kuukautta nimellä Uusi Pohjan kansa. Salonen oli lehden vastaava päätoimittaja. Hänet pidettiin toukokuussa 1923. Syytteenä oli se, että hän kuului kiellettyyn Suomen kommunistiseen puolueeseen.

Salonen avioitui Oulussa **Ella Ala-ahon** (1900–1987) kanssa. Tämän isä oli yrittäjä ja entinen rautatieläinen, eikä hän voinut hyväksyä sitä jyrkkää poliittista linjaa, jota Salonen edusti. Kaikki Suomen työväen puolueen lehdet lakkautettiin elokuussa 1923 ja puolue kiellettiin ja sen 300 jäsentä, mukaan lukien koko eduskuntaryhmä, pidätettiin.

Salonen oli tutkintavankeudessa yhtäjaksoisesti Turun lääninvankilassa kaikkiaan seitsemän kuukautta, jonka jälkeen hänet vapautettiin. Seuraavana päivänä uhkasi uusi pidätys toisin perustein. Ennen sitä Salonen pakeni Pohjanlahden jäätä myöten Ruotsiin juuri ennen vuoden 1924 alkua.

Salonen sai poliittisen pakolaisen statuksen Ruotsissa. Sen avulla hän muutti laillisesti silloiseen Neuvostoliittoon vaimonsa kanssa. He saapuivat Leningradiin vuonna 1924. Leningradissa Salonen opiskeli venäjän kieltä ja hoiti samalla Lännen vähemmistökansallisuuksien yliopiston suomalaisen osaston lehtorin virkaa.

Maaliskuussa 1926 hän sai siirron Karjalan aluekomitean käyttöön tieteelliseen ja kasvatukselliseen työhön Petroskoihin. Siellä hän johdatti muun muassa toisen asteen keskikoulua toimien samalla opettajana. Vuodesta 1930 lähtien Salonen, nyt nimellä **Viktor Viktorovitsh Salo** toimi myös kustannusyhtiö Kirjassa. Vuonna 1930 hän sai määräyksen Kasvatustieteellisen Korkeakoulun, eli Instituutin dosentiksi. Salonen julkaisi useita oppikirjoja ja oli samalla Karjalan tasavallan suomalaisen kulttuurin johtohahmo. Salosen kiinnostuksen kohteena oli erityisesti suomen kieli ja sen puhtaus. Hänelle ehdotettiin professorin arvonimeä, jota hän ei kuitenkaan ehtinyt saavuttaa. Hänet vapautettiin työstään 11.9.1937. Perusteena oli se, että hänellä ei ollut pätevyyttä suomen kielen opettamiseen. Seuraavassa kuussa hänet erotettiin myös Kommunistisesta puolueesta. Erottamisen perusteena oli nyt se, että hän oli suosinut kansallista politiikkaa, ja että hän oli muutenkin epäluotettava ja vähätellyt venäjän kieltä.

Salonen pidätettiin helmikuun yönä vuonna 1938 kotonaan. Perhe eli epätietoi-

suudessa tämän jälkeen lähes 20 vuotta. Hänen maineensa puhdistamista koskeva päätös tehtiin asianomaisissa elimissä syksyllä 1956. Kesäkuussa 1957 Salosen vaimolle luovutettiin kuolintodistus, jonka mukaan Salonen kuoli 4.12.1943 kuolinsyynä ollessa ”keuhkodystrofia”. Myöhemmin joulukuussa 1991 Neuvostoliiton hajotua Karjalan KGB:n arkistoista löytyivät asiakirjat, joiden mukaan Salonen oli todettu syylliseksi vakoi- luun ja tuomittu kuolemaan 28.3.1938. Tuomio oli pantu täytäntöön 22.4.1938. Hautapaikka oli tuntematon. Petroskoissa ilmestyvässä Karjalan Sanomissa oli kirjoitus 15.10.1997, jonka mukaan Salonen oli haudattu teloit- tamisen jälkeen Karhumäen piiriin Santarnohissa.

Kosti ja Ella Saloselle syntyi kolme lasta, joista vanhin kuoli jo kaksivuotiaana. Vuonna 1928 heille syntyi kaksoset, tyttö ja poika. Tyttärestä, Irmasta tuli isänsä tavoin kielitieteilijä, joka julkaisi aikoinaan useita suomalais-venäläisiä sanakirjoja. Hän palasi isänsä kotiseudulle Turkuun. Poika **Erkki** kouluttautui radioteknikoksi ja jäi asumaan Petroskoihin. Kovasta kohdalosta huolimatta perhe ei ilmeisestikään nähnyt ideologisissa valinnoissaan ja ihanteissaan sinänsä virhettä. Ongelmien syynä nähtiin sen sijaan se, että vallankumous johti epäluuloihin perustuvan vainoamisen ja hallitusjohtoiseen sisäiseen terroriin.

Teksti: Timo Leinonen
Kuvitus: Martti Hänninen

LÄHTEET

Auer, Into. ”Kun punainen edustajisto kävi rauhanneuvotteluja saksalaisten kanssa Ahvenmaalle”. Suomen vapaussota. 1935/3, s. 60 – 70.
Bondestam, Anna. Arbetet. En tidning i Åbo på 1910-talet och människorna kring den. Helsinki 1968.
Holmqvist, Carolina. ”Isot sonnit kaatuivat”. Teoksessa Ekberg, Henrik (toim). Västnyländsk Årsbok 2003. Västnyländska kultursamfundet.
Hämäläinen, Pekka. Luokka ja kieli vallankumouksen Suomessa. Historiallisia tutkimuksia 107. Suomen historiallinen seura. Suom. Eskelinen, Heikki. 1978.
Marjanen, Väinö. Turun rintamataljoona vapaussodassa. Turku 1928.
Paavola, Matti J. Paavolan lapsia. Tarvasjoen Suurilan kylän Paavolan talon isäntiä ja emäntiä sekä heidän taustojaan ja jälkeläisiä. Turku. 1998.
Siltala, Juha. Sisällissodan psykologia. Otava. Helsinki 2009.
Takala, Irina: ”Vallankumouksen kurimus”. Kansan tahto. suom. Metero, Eero. 20.2.1992, 25.2., 26.2. ja 27.2.1992.
Tuomioja, Erkki. K. H. Wiik. Itsenäisyysmies ja internationaalisti. Elämäkerta vuoteen 1918. Helsinki 10179.

Kaikki erilaisia - kaikki kauniita.

Nyt sytytämme kynttilän...

Halisten koulun ja esikoulun perinteinen lyhtykulkue starttasi perjantaina 29.11. klo 8.00 koulun pihalta kohti Halisten seurakuntakotia.

Teksti ja kuvat: Mirja-Riitta Salo

Ekaluokan kaverukset ryhmäkuvassa.

Kymmenien tukkivien lyhtyjen kulkue sai mielen herkimystään.

Lyhdyt jätettiin seurakuntakodin eteen ilahduttamaan ohikulkijoita.

Maaria – Ilmaristen osayleiskaavasta

KoroiSet-lehdessä 3/2013 oli artikkeli Maaria – Ilmaristen osayleiskaavasta alaotsikolla ”Metsämäen raviradan alue sekä Hagan kartanon ympäristö”. Tässä artikkelissa oli hyvin, joskin lyhyesti, kerrottu kaavan aiemmista vaiheista, sen keskeisimmistä tavoitteista sekä kaavan kanssa yhdessä valmisteltavasta ulkoilu- reittisuunnitelmasta. Kaavan vuorovaikutuksesta ja tulevista vaiheista artikkeleissa ei juuri ollut mainintoja, joten tämän kirjoituksen pääpaino voisi olla niissä.

Sekä kaava- että ulkoilureittisuunnitelmatöiden käynnistyttyä uudelleen tämän vuoden alusta, käynnistettiin töihin liittyvä vuorovaikutuskin uudestaan. Kun töiden seuraava tärkeä välietappi on uusi luonnoskäsittely, haluttiin ennen tätä kuulla alueen asukkaita ja maanomistajia. Ensin kesäkuussa järjestettiin kaksi yleisötilaisuutta, toinen Ilmaristen koululla ja toinen Jäkärän koululla. Näitä seurasi syyskuussa kaksi työpajaa, jotka nekin pidettiin Ilmaristen ja Jäkärän kouluilla. Kaikkien tilaisuuksien anti oli hyvä. Yleisötilaisuuksissa käsiteltiin tilaisuuksien hengen mukaisesti enemmän yleisempiä ja laajempia asioita, kun taas työpajoissa keskityttiin tiettyjen teemojen ympärille, kuten esim. liikenne, palvelut ja virkistys.

Tilaisuudet antoivat valmistelijoille hyvin lisätietoa alueen erityispiirteistä

sekä toivat esiin toiveita ja ajatuksia, joita toivottiin huomioitavan kaava- ja ulkoilureittisuunnitelmatöissä. Kaikista tilaisuuksista on laadittu myös muistio, jotka löytyvät netistä osoitteesta www.turku.fi/maailma. Se miten nyt pidetyissä tilaisuuksissa esitetyt mielipiteet, samoin kuin aiemman vaiheen aikana saadut mielipiteet ja lausunnot ovat vaikuttaneet valmisteluun, on kirjallisesti vielä tekemättä. Tämä tullaan tekemään osana luonnoskäsittelyä. Eli siinä vaiheessa, kun kaava ja ulkoilureittisuunnitelma ovat valmiit vietäväksi lautakunta- ja kaupunginhallituskäsittelyyn, on päätöksentekoaikoinen mukana myös koosteet esitetyistä mielipiteistä ja lausunnoista sekä miten niihin on vastattu.

Seuraavaksi, vielä ennen luonnoskäsittelyä, pidetään mm. kuntien yhteisiä tapaamisia, joissa käsitellään mm. terveyspalveluita sekä koulu- ja päiväkotiasioita. Tapaamisten tarkoituksena on yhdessä käydä läpi miten väestö alueella muuttuu, minkälaisessa aikataulussa ja miten tämä vaikuttaa palveluiden tarjoamiseen alueella. Kun tietoa on saatu kerättyä riittävästi, viimeistellään osayleiskaavan sekä ulkoilureittisuunnitelman luonnokset ja viedään ne luottamusmieskäsittelyyn. Tämä tapahtuu ensi vuoden puolella, todennäköisesti helmi-maaliskuussa.

Hyväksytyn luonnoskäsittelyn jälkeen

molemmat luonnokset laitetaan 30 vuorokaudeksi nähtäville ja samaan aikaan niistä pyydetään lausunnot. Nähtävillä oloaikana on hyvä hetki tutustua luonnoksiin sekä muuhun niihin liittyvään materiaaliin ja halutessaan niistä voi jättää mielipiteitä. Nähtäville asettamisesta tiedotetaan sitten aikanaan erikseen. Saatujen lausuntojen ja mielipiteiden johdosta saatetaan tehdä muutoksia kaavaan tai ulkoilureittisuunnitelmaan, mutta tässä kohtaa ei enää puhutakaan luonnoksista, sillä luonnosvaihe päättyy nähtävillä olo aikaan. Molempien töiden osalta siirrytään nimittäin seuraavaan vaiheeseen eli valmistelemaan ehdotusta. Seuraavat yleisötilaisuudet ovat myös luvassa vasta ehdotusvaiheessa. Mutta jos jotain on sydämellä, niin tuonne asti ei kannata asioita jäädä hautomaan, vaan heti, kun jotain tulee mieleen, voi ottaa yhteyttä johonkin valmistelijoista. Kaavan valmistelijat ovat Turun osalta allekirjoittanut ja Liedon osalta Juha Mäki sekä ulkoilureittisuunnitelman osalta Tuuli Vesanto. Yhteystiedot löytyvät kuntien nettisivuilta.

Jani Eteläkoski
kaavoitusarkkitehti,
arkkitehti SAFA
Turun kaupunki
Ympäristötoimiala

Jaakko mielimaisemassaan Halistenkoskella.

Vuoden 2013 Halisukko Jaakko Erola

Jaakko syntyi Parkanossa pappissukuun, jonka hengellistä perintöä hän on vaalinut elämässään. Isän papin viranhoito vei perheen eri puolille Suomea, myös Kainuuseen, Suomussalmen Juntusrantaan, joka oli talvisodan tunnettuja taistelupaikkoja. Halisuk-

komme kasvoi korsujen ja sotakertomuksien ilmapiiirissä. Kirjoitettuaan ylioppilaaksi Juankoskella tie toi hänet Turkuun opiskelemaan. Maisterin tutkintoon kuuluivat opinnot uskontotieteessä, yleisessä teologiassa, kansatieteessä ja filosofiassa. Valmistuttuaan

hän toimi lähes 30 vuotta opettajana turkulaisissa kouluissa, joista pisimpään uskonnonlehtorina Kastun yläasteella ja osin lukiossakin.

Tänä päivänä Jaakko nähdään vapaaehtoisena useissa Maarian seurakunnan tilaisuuksissa, kuten yhteisvastuukeräyksen toteuttamisessa ja lähetystehtävässä Pietarissa Pyhän Marian seurakunnassa.

Seurakunnan Itä-Maarian alueneuvostossa hän on toiminut puheenjohtajana ja jäsenenä yli kymmenen vuotta.

Merimieskirkon vapaaehtoistyö merenkävijöiden ja nykyisin myös rekkamiesten parissa tuo perspektiiviä elämään Suomen rajojen ulkopuolelta. Suikkilantiellä, sataman lähellä sijaitsevan merimieskirkon tiloissa voi kulkija huoltaa itseänsä; käydä saunassa, pestä pyykkiä, ruokailla ja keskustella kansakulkijoiden ja henkilökunnan kanssa. Halisukkomme kokee merimieskirkon roolin ja tehtävän tärkeänä. Merimieskirkosta Jaakko muistaa kertoa myös Pietarin matkoillaan, onhan Turku venäläisten rekkojen läpikulupaikka - siis lähetystyötä kaiken aikaa!

Kesäisin Jaakon retket suuntautuvat purjehtimaan Saaristomerelle. Purjeveneellä on käyty perheen ja ystävien kanssa Ruotsin rannikolla saakka. Veneilyharrastusta tukee toiminta veneilytaitoja kouluttavassa Turun Navigaatioseurassa ja jäsenyys Raison Veneuseurassa. Veneily- ja kalastusharrastus on koitunut myös Jaakon oppilaiden iloksi, kun he ovat voineet valita Merenkulun ja kalastuksen "mekastus" -kurssin osaksi opintojaan. Valinnaisaineena pidetty kurssi oli kovin haluttu, koska siihen kuului paljon tekemistä; kalastusreissuja merelle ja Halistenkoskelle, solmujentekoa, navigoinnin

harjoittelua ym. ja runsaasti onnistumisen iloa, kertoo Jaakko.

Halisukkomme viihtyy kuntopolulla ja hiihtoladulla. Kesäiset reitit saavat kiitosta, mutta hiihtolatuja tulisi lisätä ja niiden kunnossapidosta huolehtia paremmin. Uusille Halisiin muuttaville asukkaille tulisi laatia eräänlainen info-paketti palveluista, ulkoilureiteistä, liikuntapaikoista ja niiden välineiden käytöstä jne. sekä esittää kutsu osallistumaan yhteisiin tapahtumiin.

Patikoiminen vahvistaa ruumista ja henkeä. Syvempää hengellistä merkitystä liittyy pyhiinvaellukseen. Turussa Jaakko kertoo olleensa mukana muutamilla lähikirkkoihin suuntautuneilla pyhiinvaelluksilla, ja haaveena on päästä jatkamaan muutama vuosi sitten aloitettua pyhiinvaellusta Espanjan Santiago de Compostellaan.

Jaakko korostaa, että kirkon vapaaehtoistyö tarjoaa mahdollisuuden tuoda kirkon perussanoma evankeliumin julistamasta armosta käytännön elämään, ihmisten keskelle monin tavoin. Siksi hyvän tekemisestä tuleva hyvä mieli antaa voimia ja kannustaa päivän toimiin. Joulun lähestyessä Halisukkomme toivoo asukkaille naapuriyhteistyötä, innostusta ja positiivista asennetta oman kotiseudun kehittämiseen sekä muistamaan, mikä merkitys hyvän jakamisella on, eli "jaettu ilo on kaksinkertainen ilo" Samalla hän haluaa toivottaa Joulun ilon ja rauhan sanomaa; Vapahtajamme armorikasta syntymäjuhlaa.

Onnittelut vuoden 2013 Halisukolle Jaakko Erolalle!

Teksti ja kuva: Pirjo Ranti

Vuoden 2013 Halisakka Ann-Christin Antell

Halisakkamme **Ann-Christin Antell** asui lapsuutensa maalla ja halusi tulla maanviljelijäksi. Koulussa hän valitsi valinnaiskursiksi maa- ja metsätalouden ja puutarhahoidon. Isä huomasi tyttären kiinnostuksen ja osti lahjaksi kirjan "Luonnonmukainen puutarhahoito". Näin virisi Ann-Christinin elämänikäinen kiintymys luontoon ja maahan. Maa kiinnostaa moninaisen viljelyn mahdollistajana ja maan kuori vuosituhantien elinolojen säilyttäjänä. Tässä lienee perusta sille, miksi Halisakasta tuli puutarha-harrastaja ja arkeologian asiantuntija.

Opiskeluaikana Ann-Christin työskenteli arkeologisilla kaivauksilla ja museoissa. Hän valmistui Turun Yliopistosta arkeologiksi 1999. Ann-Cristinin arkeologian asiantuntemuksesta olemme voineet nauttia monilla Halisten alueen muinaisjään- nösretkillä. Suurta mielenkiintoa herättää uusi arkeologinen löytö, mikä tehtiin viime kesänä Halisten ja Kaarinan raja- mailla, Ristimäessä. Kyseessä on ilmeisesti Suomen vanhimman kirkon pohja. Nykyisin arkeologia on jäänyt taka-alalle. Kirjastonhoitajan tutkinnon suorittettuaan Ann-Christin toimi Nummen kirjastossa, nykyinen työpaikka on Turun kaupungin

pääkirjastossa, jonne hän pyöriilee päivittäin Aurajoen rantareittejä pitkin.

- Ihana tonkia maata, mullan tuoksu on rauhoittavaa ja ongelmakin ratkeavat helpommin puutarhatöissä. sanoo Ann-Christin. Kolmilapsinen Antellin perhe asuu keskellä Halista ja omakotitalon puutarha tuottaa ruokapöytään yrttejä, marjoja ja hedelmiä - tietenkin luomuna. Pihapiirissä viihtyy myös runsas eläimistö; fasaaneja, sammakoita, rusakkoja ym. Ann-Cristin kertoo tarinan siiliperheestä, joka löysi talvehtimispaikan lehtikasan alta vuorimäntytien suojasta. Siilit viihtyvät myrkyttömässä pihassa, johon on jätetty syksyn lehtiä pensaiden alle.

Halisakka viihtyy mainiosti Halisissa ja ylistää alueen luonnon läheisyyttä, raikkaita metsäpolkuja ja Aurajoen rantoja. Myös alueen palvelut saavat kiitosta, erityisesti hän kehuu terveyskeskuksen ja koulun laadukasta toimintaa; terveyskeskukseen pääsee hyvin, koulu ja päiväkotit ottavat hyvin huomioon alueen asukkaiden erilaiset kulttuuriset näkökohdat.

Kampiförin paikalle tuleva kaarisilta yhdistää Halisten reitit Hannunniityn ulkoilureitteihin ja Kuralan kylämäkeen, jossa järjestetään myös mielenkiintoisia kursseja.

Ann-Christin Antell Virnamäen luontopolulla.

Halisissa olisi tarvetta monitoimihallille, jossa olisi koululiikuntaa, nuorisotila, ja harrasteliikuntaa kaikenikäisille. Sitä myös Ann-Christin perheineen kaipaa.

HaliSilta, KoroiSet-lehti, Myllärintuvan joulu ja Turunpäivän Aurajokifestarit ko- koavat yhteen alueen asukkaat tapaamaan toisiaan. Niille Ann-Cristin toivoo jatkoa.

Lopuksi Halisakkamme toteaa, että Halinen asuinalueena on suorastaan paratiisi.

Lausuma saa sisältönsä akkamme positiivisesta kotiseutuhengestä ja ympäristöön leviävästä elämänmyönteisyydestä.

Onnittelut vuoden 2013 Halisakalle Ann-Cristin Antellille!

Teksti ja kuva: Pirjo Ranti

**HUOLLOT JA KORJAUKSET
KAIKKIIN AUTOMERKKEIHIN.
MYÖS ILMASTOINTIHUOLLOT JA
DIAGNOSTIIKKATESTAUKSET.**

AUTO-SALO
Kärsämäentie 4 Turku
Puh. (02) 2539 331

**kukkakauppa
NUMMEN NARSISSI KY**

Vanha Hämeentie 29
Turku
Puh. 237 2005

AVOINNA:
Ark. 9.00–18.00
La–Su 9.00–14.00

Turun
KOTIPESULA

Mattojen ja kodintekstiilien palvelupesula
Ruunikkatu 3
Orikedon postin vieressä
Puh. (02) 238 7799
www.turunkotipesula.fi
kari.karppelin@turunkotipesula.fi

• Nopeasti
• Edullisesti
• Vaivattomasti

Plyysi- ja käytävämatot laakavesipesuna

Fanny ja Maija Lehtiö juhlatunnelmissa liikkeen 15-vuotispäivänä.

Punatukka jo teini-iässä

Miltä nyt tuntuu, kun 15 vuotta toimintaa on tullut täyteen?

Aika on mennyt tosi nopeasti. Paljon on tapahtunut. Olen saanut pitkäaikaisia asiakkaita alueelta. On ollut hyviä kehityksen ja kasvun vuosia. Joskus tuntuu, että aika on mennyt liiankin nopeasti, kun ajattelen, miten lapset ovat kasvaneet. Tyttäreni Fanny on valmistunut ja tullut mukaan yritykseen.

Mikä on ollut suurin muutos tänä 15 vuoden aikana?

Arvonlisäveron nousu oli meille iso juttu. Silloin kun se koeluonteisesti alennettiin, hiusyrittäjien kulut selvästi vähenivät. Asiakkaatkin kävivät paremmin. Kaikki eivät laskeneet hintoja, mutta ei niitä myöskään nostettu. Yleisesti voi sanoa, että ostohinnat ovat nousseet enemmän, kuin itse on voinut nostaa omia hintoja.

Mikä on suurin uhka tulevaisuudessa?

Uhat liittyvät talouteen. Laskukaudet koskettavat kaikkia. Suurin uhka on työttömyys ja sen kasvu, kun ihmisiä on laitettu pois. Tämä on huomattu myös meidänkin alalla. Ihmiset pidentävät hiusten leikkaamisväliä ja naiset eivät värjää hiuksiaan niin usein kuin ennen.

Entä suunniteltu teiden uudelleen järjestely alueella?

En ainakaan tällä hetkellä koe niitä uhkina. Asiakaskunta on lähistöltä ja osa myös kauempaa. Uskon, että he kyllä löytävät tänne. Parasta paikassa on iso parkkipaikka. Ihmiset haluavat tulla isommillakin autoilla. He löytävät kyllä parkkipaikan täältä.

Entä mahdollisuudet ja tulevaisuuden näkymät?

Alalla on palveluvalikoima kasvanut. Toiset tekevät ripsiä ja kynsiä. Muutamat ovat ottaneet myyntiin esim. vaatteita. Ylipäänsä on ryhdytty tekemään kaikkea semmoista, jota voi tehdä varsinaisen työn ohessa. Nykyisin puhutaan myös alalla käytettävistä myrkyistä ja vastaavista. Nykyisin tiedetään näistä asioista enemmän. Aina voi erikoistua johonkin. Itselläni on ajatuksissa lähteä luomulinjalle. Ajatuksissa on koulutautua

käyttämään värjäyksiä, joissa ei käytetä amoniakkia tai vastaavia allergiaa aiheuttavia aineita. Itsekin olen tullut vuosien myötä allergiseksi, enkä voi siksi käyttää kovin voimakkaita aineita.

KoroiSet -lehti on pohtimassa nettisivujen kehittämistä. Voisivatko tällaiset paikalliset nettisivut tavalla tai toisella palvella yritystäsi?

Netti on tulevaisuutta, johon pitää panostaa enemmän. Nettiaikojakin voi nykyisin tilata, mutta se on siinä mielessä hankalaa, että pitää pystyä laskemaan, miten paljon yksi työ vie aikaa. Kysymys on myös siitä, pystyykö näin pienellä henkilökunnalla ottamaan ovesta, jos on nettitilauksia. Nykyisin on helppoa katsoa kirjasta aikoja.

Paperilehteä tarvitaan myös, sillä kaikilla ei kuitenkaan ole mahdollisuuksia mennä nettiin. Tälläkin alueella on niin paljon vanhoja ihmisiä, joilla ei ole riittävästi kokemusta netistä. Siksi he lukevat sen lehtenä. Jotkut asiat ovat taas luonteeltaan sellaisia, että niistä on hyvä lukea hitaasti paperilehdestä.

Minkälaiset kokemukset olet saanut Facebookista?

Facebook ainakin toimii aika kivasti. Se vaatii kuitenkin jatkuvaa päivittämistä, missä en ole vielä kovin hyvä. Kun minulla oli yrityksen 15-vuotissynttärin, niistä oli maininta Facebook -sivuillani. Niitä käytiin paljon katsomassa. Mieheni osaa käyttää sosiaalista mediaa minua paremmin. Hän jakoi sivujani maailmalle. Katsojia löytyi 22 000 kaikkiaan.

Jos voisit muuttaa jotakin, mitä muuttaisit?

Työttömyyden uhka ja Euroopan tilanne yleensä panee miettimään sitä, voiko Suomen joutua samaan tilanteeseen kuin Kreikka ja Espanja ovat joutuneet. Siitä joutuvat kaikki kärsimään. Muutos pitäisi saada yleiseen ilmapiiriin siten, että tulevaisuus näyttäisi valoisammalta.

Teksti: Timo Leinonen

Kuva: Maija Lehtiö

k o l u m n i

Energian käyttöoikeudet ja hallinta

Maailmankaikkeuden perustanahan on energia ja massa, esim. Einsteinin kaavioista $E=mc^2$

Sitä on riittävästi, mutta onko se käytettävissä, tuhlattavissa vai elämmekö porskutellen siinä virrassa. Onko ihmisellä realistinen käsitys käyttämästämme oikeasta määrästä ja onko sille oikeaa kestäväää kulutusta löydettävissä? Perustuuko maailmamme juuri energian ja osin energian sekä massan rajattomiin hallitsemattomiin käyttöoikeuksiin liiketoiminnan pohjana sekä kulutuksessa? Onko fossiilisten ja uusiutuvien polttoaineiden tekniikkaan sijoitettu ydinvoimaloitten miljarditukimusta vastaavia määriä tutkimus- ja ympäristöteknologian kehittämäärähoja?

Tällä hetkellä energiaa kulutetaan noin 87 % pääosin polttamalla fossiilisia (kivihiili yhtenä pahimmista) miljoonien vuosien aikana luonnon tuottamia uusiutumattomia aineita hurjalla vauhdilla ja ehtymistä on alettu seurata yhä huolestuneempina valvutuneissa yhteiskunnan piireissä. Voidaan sanoa että maapallon väestö on riippuvainen niistä nyt sekä uusiutuvista tulevaisuudessa.

Väestön lisääntyessä energian ehtyminen kiihtyy. Se ei ole ainoa uhka elämälle vaan käytön heikko laatu/ympäristökuormitus. Esimerkiksi kaupunkien ydinkeskustat ovat vakavan hiukkaskuormituksen lähteinä ja aiheuttavat ennenaikaista kuolemaa ja sairauksia tavanomaista ydinvoimaakin enemmän.

Ydinvoiman heikkoutena on erittäin pitkät puoliintumisaikat jätteineen, jolloin puhutaan jopa tuhansista vuosista. EU:n päästökauppa ohjaa niin kulutusta kuin ympäristökuormitusta parempaan suuntaan, mutta käyttöoikeuksia ei ole rajattu herkimmillä luonnon alueilla kuten Jäämerellä.

Meille suomalaisille kyse on saatavuuden ja haittojen lisäksi myös työstä, elannosta, liiketoiminnasta, eri energiamuotojen keskinäisestä suhteesta, niitten tukitoimista, verotuksesta ja rajoituksista suhteessa ympäristöön sekä terveyteen.

Työtä olisi tarjolla kierrätyksessä, metsätaloudessa: puun tuotannossa, hankinnassa, jakelussa ja etenkin puun energiakäytön ja ympäristönsuojelun tuotekehittelyssä. Turpeen erittäin pitkä kasvukausi on ongelma kuten ympäristökuormituksen päästöt luontoon etenkin vesistöön. Löytyykö tyhjenetulle suolle uusi nopeampaa tuotantoa energiataloudessa? Suoperäisessä metsässä puitten juurien nosto taas aiheuttaa kuormitusta puhumattakaan luonnon yksipuolistumisesta ja esimerkiksi monimuotoisuuden katoamisesta.

Haluammeko oikeasti elävän tulevaisuuden maailmaamme?

Martti Hänninen

Rauhallista joulunaikaa!

Turun Seudun Osuuspankki lahjoittaa tänä jouluna hyvää joulumieltä TYKS:n Lasten ja nuorten klinikalle. Lahjoitus kohdistetaan lasten etäopetuksessa tarvittavien laitteiden hankintaan. Laitteet antavat lapsille mahdollisuuden käydä koulua yhdessä ikätovereidensa kanssa ja osallistua opetukseen sairaalasta käsin. Ne tuovat iloa ja virikkeitä myös lasten sairaalapäiviin.

Turun Seudun OP

Joulu on kotona

TOIVOTAMME HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA KAIKILLE ASUKKAILLEMME JA TURKULAISILLE.

Työmme vuokra-asumispalvelujen kehittäjänä ja alueellisen hyvinvoinnin edistäjänä jatkuu myös tulevana vuonna.

Lähetä joulutervehdys: www.tvt.fi

TVT

TVT Asumat Oy • www.tvt.fi
Käsityöläiskatu 3, 20100 Turku

Avoinna: ma 10-17, ti-pe 10-16
Vuokraus, puh. (02) 262 4888

RAKENNUSLEVYJÄ vuodesta 1970

Luotettavaa ja hyvää palvelua, nopeasti ja ammattitaidolla

LEVY-JAATI OY

Autokatu 2, Turku puh. 253 9200, fax 277 0990
email: levy-jaati@pp.nic.fi

Sahaus-
palvelu

Oikein hyvää joulua!

Avoinna ark. 8-17

Kaupunginosaviikot tärkeä osa oman asuinalueen identiteettiä

Suomen Kotiseutuliitto valitsi kulttuuripääkaupunkivuonna 2011 järjestetyt *Kaupunginosaviikot* Vuoden kotiseututeoksi.

Kaupunginosaviikot oli kulttuuripääkaupunkivuotta varten perustetun Turku 2011 -säätiön oma hanke, jossa innostettiin paikallista järjestökenttää suunnittelemaan ja toteuttamaan itsenäisesti Kaupunginosaviikkoja eri puolilla Turku. Kaupunginosaviikoille mahtui mukaan perinteisiä ja uusia tapahtumia, jotka toivat esiin paikallista omaleimaisuutta, monikulttuurisuutta kehittäen alueiden yhteisöllisyyttä ja asumisviihtyvyyttä. Kaupunginosaviikkojen tukiyhdistys ry on tammikuussa 2012 perustettu yhdistys, jonka tarkoituksena on koordinoida Kaupunginosaviikot-ohjelmakokonaisuutta tulevina vuosina jatkona Euroopan kulttuuripääkaupunkivuodelle 2011 Turussa.

Kaupunginosaviikoille on tullut vuosi vuodelta mukaan myös uusia kaupunginosia, mikä kertoo siitä kuinka suuri tilaus Kaupunginosaviikoille on ollut. Kaupunginosaviikot jatkavat Turun kulttuuripääkaupungin viestiä *kulttuurin hyvää tekevistä vaikutuksesta*, sillä toiminta jatkuu. Kaupunginosaviikkojen ohjelma esittelee Turun eri kaupunginosia, paikallista omaleimaisuutta, monikulttuurisuutta ja asukkaiden osaamista viikon mittaisina ohjelmakokonaisuuksina. Kunkin kaupunginosan ohjelmassa on paikallisten yhdistysten järjestämiä erikokoisia ja valtaosin ilmaisia tapahtumia.

Kaupunginosaviikkojen tavoitteena on tehdä kaupunkia tunnetuksi alueen asukkaiden, muiden kaupunkilaisten ja myös vierailijoiden piirissä. Sen avulla halutaan luoda aktiivinen, yhteistyökykyinen sekä tuottelias kaupunginosien verkosto. Lisäksi

tavoitteena on tukea yhteisöllisyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä, sillä asiat alkavat olemaan jo niin suuria, että jonkun on paikallistasollakin koottava ihmisiä hoteisiinsa. Kaupunginosaviikot ry:n koordinoimilla viikoilla lisätään asukkaiden aktiivisuutta, viihtyvyyttä ja paikallistuntemusta. Ihmiset järjestävät itse tapahtumia omassa kaupunginosassaan, ja sitä tarkoitusta varten he voivat saada sekä taloudellista että viestinnällistä tukea tältä Kaupunginosaviikot- yhdistykseltä. Kaupunginosaviikot ry:n ohjelmahaku on aiemmin alkanut maaliskuussa. Kaupunkilaiset voivat ehdottaa viikoille kaikenlaista tapahtumaa sekä toimintaa. Tärkeitä asioita ovat paikallinen omaleimaisuus, monikulttuurisuus ja osallistuvuuden vahvistaminen aktiivisella asukkailla kehittämään asuinaluetta monipuolisesti. Ohjelma kumpuaa asukkaiden ideoista ja

toteutuu paikallisten yhdistysten ja muiden toimijoiden järjestämänä. Yhdistys kokoaa vuotuisen Kaupunginosaviikkojen ohjelman, jakaa taloudellista tukea yleisviestintää ja -markkinointia koko ohjelmasta ja yhdistyksen toiminnasta sekä tukee muilla tavoin kaupunginosatoimintaa ja toimijoiden verkostoitumista.

Miten tulevaisuudessa?

Kaupunginosaviikkojen tukiyhdistys on mukana kaupungin ideoidaan Paikallisen osallistamisen työryhmässä, johon se sopiikin erittäin hyvin oman toimintansa tavoitteiden perusteella: osallistaminen, syrjäytymisen ehkäisy.

Vuonna 2013 mukana oli 14 Kaupunginosaviikkoa! Kaupunginosaviikkojen suuresta suosiot kertoo se, että uusia kaupunginosaviikkoja oli mukana peräti neljä. Mukana oli kaikkiaan 17

kaupunginosaa. Ohjelmaa oli jälleen laidasta laitaan. Tapahtumia oli yhteensä 208, joita oli tekevässä 1471 talkoolaista. Kävijöitä oli koko vuonna yhteensä noin 19 700. Tapahtumajärjestäjät uusia jälleen ilahduttavasti viikkohjelmistojaan.

Ensi vuoden teema on monikulttuurisuus. Monikulttuurisuuden vuoden tavoitteena on nostaa maahanmuuttajavetoisten kaupunginosien osallistuminen ”eturiviin”. Taloudellisten vaikeiden aikojen koittaessa on vaarana, että tällainen vapaaehtoinen kuntalaisten/kyläläisten aktiivijoukko ei saakaan enää lupaa toimia. Jokaisen on voitava kokea kuuluvansa omaan ”kylään” ja identifioitua siihen. Pitäkäämme siis yhtä ja huolta toisistamme.

Riitta Karjalainen
varavaltuutettu (kesk.).

Vapaa-ajan harrastuksia itäisessä Turussa

Turun vapaa-aikatoimiala järjestää yhteistyössä seurojen ja järjestöjen kanssa runsaasti harrastustoimintaa eri-ikäisille kaupunkilaisille.

KEVÄTKAUSI 2014

Q-vuoren nuorisotalo

Q-vuoren nuorisotalolla voi pelata vaikka biljardia, pingistä, lautapelejä tai pleikkaria. Kävijät tarvitsevat nuorisotalkortin, jonka saa nuorisotalolta maksutta. Nuorisotalkorttikahvikemusten voi itsekin tulostaa netistä <http://www.pointti.info/vapaa-aika/nuorisotalkortti> ja tuoda se täytettynä nuorisotalolle. Nuorisotalkortti on seutukunnallinen ja se käy muissakin Turun ja lähialueiden nuorisotaloilla.

Nuorille avointa toimintaa

maanantaisin klo 13 - 20 tiistaisin klo 13 - 16 keskiviikkoisin klo 13 - 20 torstaisin klo 13 - 16 perjantaisin klo 12 - 18 (20)

Tiistaisin ja torstaisin klo 13-15.30 voi Q-vuoren nuorisotalon salissa pelata sählyä ohjatuisti.

Poweraction salibandyvuorot
Aurajoen koululla (Papinkatu 4) tiistaisin klo 13 - 16 -vuotiaille klo 16 - 17.30 torstaisin klo 16 - 19 -vuotiaille klo 16 - 17.30

Yhteystiedot:
Q-vuoren nuorisotalo
Nummen Puistokatu 2
p. 02 262 3342

Liikuntapalvelut

Vaavien tanssileikki

Kurssilla tanssitaan, temppuillaan ja hassutellaan monenlaisen musiikin tahdissa. Ohjelmallisen osuuden päätteeksi kahvihetki rupattelun merkeissä. Mukaan viltti /pyyhe alustan päälle ja oma lelu. Ke 15.1.2014 alkaen klo 9.30–11 Kuralan Kylämäki (Jaanint. 45) 2-12 kk ikäiset vauvat oman aikuisen kanssa.

55 €/lukukausi

Ilmoittautumiset: Turun Naisvoimistelijat, www.tnv.fi
Lisätiedot: niina.laivamaa@niinamaaria.fi

Taaperoiden tanssileikit

Kurssilla tanssitaan, temppuillaan ja hassutellaan monenlaisen musiikin tahdissa. Ohjelmallisen osuuden päätteeksi kahvihetki rupattelun merkeissä. Mukaan viltti / pyyhe alustan päälle ja oma lelu. Ma 13.1.2014 alkaen klo 9.30–11 Q-vuoren nuorisotalolla (Nummenpuistik. 2) 1-2,5 -vuotiaat lapset oman aikuisen kanssa

55€/lukukausi
Ilmoittautumiset: Turun Naisvoimistelijat, www.tnv.fi
Lisätiedot: niina.laivamaa@niinamaaria.fi

Lasten liikunnan ihmementä

1–12-vuotiaiden lasten ja vanhempien liikuntavuoro, jossa on käytössä liikunnalliseen leikkiin ja temmellykseen sopivia välineitä.

Su 12.1. alkaen klo 16.30–19 Nummen koulu (Kirkkotie 31) maksuton
Lisätiedot: Satu Revonsuo, p. 050 554 6225

Futsal

Sisäjätkäpalloa 7 -12 -vuotiaille ma 13.1. alkaen klo 19–20, Nummen koulu (Kirkkotie 31) Ilmoittautua voi mukaan paikan päällä.

Lisätiedot: 050 554 6229

Hannuniitun sauvakävelijät

Sauvakävelyä mukavassa seurassa.

Ma 13.1. alkaen klo 13. Turun Moottoriseuran kerhotalon edestä (Vanha Hämeent. 105) maksuton

Kuuvuoren sauvakävelijät

Sauvakävelyä mukavassa porukassa ke 8.1. alkaen klo 10 Q-vuoren nuorisotalolta (Nummenpuistik. 2) Mahdollisuus juoda pientä maksua vastaan kuppi kuumaa

kävelyn jälkeen. maksuton

Liikunnan palveluohjaus

Opastusta oman liikuntamuodon löytämiseen. ke 8.1. klo 14–15 sekä kerran kuukaudessa tästä eteenpäin. Nummen kirjasto (Töykkälänk. 22) maksuton
Lisätiedot: Satu Revonsuo p. 050 554 6225

Nummen kirjasto

Nummen kirjaston aukioloajat ma-to 10–19 pe 10–16

Satuhetkiä alle kouluikäisille

Kysy tarkemmat ajat kirjastosta

Arjen muistoja -muistelupiirit

Asiantunteva alustaja johdattaa päivän aiheeseen ja kahvitellun lomassa pääsee jakamaan omia muistojaan. Vapaa pääsy! Nummen kirjasto on esteetön. • Käsityömuistoja. ti 18.2. klo 14–16. Tiina Kivistö kertoo käsityötaidon siirtymisestä hiljaisena tietona. • ”Pimeä pullo”, muistoja lain kiertämisestä tai hiukan oikaisemisesta. ti 18.3. klo 14–16. • Kasarmit Turussa. ti 15.4. klo 14–16. Alustajana everstiluutnantti Tuukka Alhonen.

Huom! Arjen muistoja -tilaisuuksia on myös Kuralan Kylämaässä.

Lukupiiri aikuisille

Keskiviikkoisin 22.1., 12.2., 5.3., 26.3., 16.4. ja 7.5. klo 17–18.30, kirjaston taukotilassa. Keväällä aiheena ovat omaelämäkerrat.

Kirjaston ajankohtaisia tapahtumia lisää Turun kaupunginkirjaston kotisivuilla www.turku.fi/kirjasto. Kohtaa kirjasto myös kirjastoauton pysäkeillä!

Nummen kirjastoon voit tuoda oman taide- tai keräilynäytelysi, ota yhteyttä kirjastoon ja kysy lisää!

Yhteystiedot:
Nummen kirjasto, Töykkälänkatu 22, puh. 02 262 0762

Kuralan Kylämäki

TAPAHTUMAT (vapaa pääsy)
Kuralan hiihtolomapäivät 19.–20.2.2014 klo 11–16 Talvista liikuntaa ja arkiaskareita

Lasten laskiainen

4.3. klo 9–12 Mäenlaskua, pitkiä pellavia, kuumaa mehua ja makkarapaistoa

Laitetaan pääsiäistä

11.–13.4. pe klo 9–14, la-su klo 11–17 1950-luvun maalauskoti valmistuu juhlaan.

Vintage! Kuralan Kyläjuhlat

24.–25.5.2014 klo 11–17 Juhlitaan 50-luvun malliin – tarjolla muotia, musiikkia ja popkulttuuria.

Perinneliikuntakontti

Lauantaisin 3.5.–31.5. klo 12–15 ohjastusti perinteistä liikuntaa, pihaleikkejä ja jousiammuntaa Kokeiluverstaalla.

Museon alueella on kätkösuunnistusrata käytössä lumien sulamisen jälkeen. Kätkösuunnistuskartan voi tulostaa museon nettisivuilta www.turku.fi/kuralankylamaki

KURSSIT JA TYÖPAJAT

Kurssit ja työpajat ovat Kokeiluverstaalla, ellei toisin mainita. Perusmateriaalit sisältyvät kurssien hintaan. Kursseille tulee ilmoittautua etukäteen, ohjeet www.turku.fi/kuralankylamaki tai 02 2620 420

Taitotiistai

Joka tiistai 14.1.–27.5. klo 13–17.30 Avoin työpaja kaikenikäisille. Museon kokoelman innoittamana tehdään käsillä savesta, paperista, kankaasta ja muista materiaaleista... Vapaa pääsy, ei ennakkoilmoittautumista!

Vintagepuku-kurssi

13.1.–19.5. Joka toinen maanantai 17.30–19.45 (parittomat viikot) Nuorille ja aikuisille. Tehdään puku vanhojen kaavojen innoittamana 40- tai 50-luvun malliin.

Hinta 45 € + materiaalit.

Ompeluseura

20.1.–12.5. Joka toinen maanantai 17.30–19.30 (parilliset viikot) Tehdään perinteisiä käsitöitä mm. kuvio- ja pitsineuleita, nauhankudontaa, moniväri- ja kahvitellaan. Hintaa 20 € + materiaalit.

Jousikurssi perheille

25.–26.1. 12–17 Tehdään yhdessä jousi, nuolet ja nuoliviini. Hintaa 30 €.

Jousenvalmistuskurssi

4.2.–8.4.2014 tiistaisin klo 18–20.30 Yli 12-vuotiaille nuorille ja aikuisille. Tehdään oma pitkäjousi. Hintaa 30 € + materiaalit.

1+1+1+1

Rakenna oma hiihtolomasi - hiihtolomatyöpajat 17.2.–21.2. klo 12–16 Tehdään paperista ja pahvista ja välillä ulkoillaan ja leikitään. ma 17.2. aaltopahvirasioita ti 18.2. käsintehtyä kirjepaperia ke 19.2. käsinukkeja paperimassasta to 20.2. paperiveistoksia ja lumiveistoksia pe 21.2. persoonallisia paperiliisterikulhoja Ennakkoilmoittautuminen, materiaalimaksu 5 €/päivä

Pääsiäismunanmaalaukskurssi

Koristellaan pääsiäismunia perinteisellä vahatekniikalla ja opitaan vahatekniikan perusteet. Tiistaisin 4.3.–25.3. klo 18.00–20.15. Hintaa 25 €.

50-luvun kuosit

Keskiviikkoisin 5.3.–26.3. klo 16–18 Painetaan kankaalle 50-luvun kuoseja esim. kodin tekstiileiksi ja vaatteiksi... Hintaa 30 € + materiaalit

Valmistaudu Vintageen

3.–4.5. klo 12–16 Valmistaudumme toukokuun lopun Kuralan Kyläjuhliin ja teemme asusteita, hiuskoruja ja tutustumme aikakauden meikkeihin ja hiustyyliin. Materiaa-

limaksu 10 €/hlö/päivä.

Arjen muistoja -muistelupajat

Asiantunteva alustaja johdattaa päivän aiheeseen ja kahvitellun lomassa pääsee jakamaan omia muistojaan. Vapaa pääsy!

- Ruokamuistoja. ti 4.3. klo 14–16 Iso-Kohmon talossa. Pia Niemonen Varsinais-Suomen Martoista kertoo pula-ajan ruoasta. Tila on esteetön.
- Tiistai-illan toivotut. ti 1.4. klo 14–16 Kokeiluverstaalla. Muusikko Jutta Ala-Äijälä kertoo suomalaisesta 1950-luvun iskelmästä ja kuuntelemme muistelijoiden toivomusiikkia. Tila on esteetön.
- Puutarhamuistoja. ti 29.4. klo 14–16 Kuralan Kylämaässä Vähä-Kohmon talossa. Puutarhuri Leena Haimi kertoo Kuralan Kylämaän puutarhoista ja perinnekasveista. Sään salliessa kierrämme katsomassa alueen kasvistoa.
- Lapsuuden kesät. ti 13.5. klo 14–16 Kuralan Kylämaässä Vähä-Kohmon talossa. Alustajina ”Kuralan poikia/tyttöjä”, jotka ovat alueella viettäneet lapsuuttaan.

Huom! Arjen muistoja tilaisuuksia on myös Nummen kirjastossa.

yhteystiedot:
Kuralan Kylämäki
Jaanintie 45
puh. 02 262 0420

Kuulumisia jumppalasta

Turun Urheiluliiton Jumppalassa starttasi syyslukukaudella uusi innovatiivinen tavallisten naisten Eloa Elleihin ryhmä. Ryhmä on tarkoitettu ihan tavallisille kaduntallaajille ja liikunnasta kiinnostuneille, kaiken ikäisille ja kokoisille naisille.

Eloa Elleihin ryhmän perustaja **Annu Elo** kertoo ryhmän päätavoitteena olevan liikunnan ilon löytäminen, sekä uusiin liikuntalajeihin tutustuminen rennossa ilmapiirissä. Elo on järjestänyt Elleille lukuisia erilaisia näytetunteja bodypumpista hengitysharjoituksiin. Ellit urheilevat kerran viikossa tunnin verran.

Keväällä 2014 on tarkoitus järjestää uusi Eloa Elleihin ryhmä, johon on nyt alkanut ilmoittautumiset sivulla www.eloalleihin.fi

Jos koet olevasti avoin kaikelle uudelle, sekä kiinnostunut liikunnasta niin tulethan kokeilemaan jumppailua meidän kanssa.

”Liikunta voi olla myös eloisin ihanaa, Ellit vie mennessään... tule ja kokeile!”

Mikä ihmeen Poweraction?

Poweraction on maksuton liikunnan aloittelijoille tarkoitettu tuote, jonka kohderyhmä on kaikki 13–19-vuotiaat turkulaiset tai Turussa koulua käyvät.

Jumppalaan Poweraction passilla pääsee maanantaisin klo 16.00–17.00 olevalle 13–15 -vuotiaalle tarkoitettulle akrobatiatunnille.

Power20+ kortti

Jumppalan perjantain klo 7.45–8.45 Bodypump tunnille voit osallistua Power 20+ passilla, joka on nimensä mukaan tarkoitettu yli 20-vuotiaille.

Mistä passin voi hankkia?

Poweraction- passin saa täältä Jumppalasta, liikunnanopettajalta, Turun kaupungin liikuntapalvelukeskuksen asiakaspalvelusta Kupittaan futiskatsomon päädyssä tai nuorten taide- ja toimintatalosta Vimmasta.

Lisätietoja:
www.poweraction.net
www.voli.fi

Aikuisten tunneilla uusia tuulia vuonna 2014

Aikuisten jumppa-aikataulumme muuttuu kevätkaudella 2014 selkeämmäksi ja tuntien alkamisaikaa on muutettu niin, että töistä tai koulusta ehtii paremmin jumppaan.

Jumppalassa on tarjolla viikossa 21 erilaista LesMills lisenssituntia sekä tämän lisäksi venyttelyä, reisi-vatsa-pakaratunteja, niska-hartia – selkä tunteja, vauvabici tunteja johon vauvakin on tervetullut mukaan sekä muita perinteisempiä jumppia.

LesMills tunnint

Liikuntakeskuksissa lisääntyvät huimalla vauhdilla ns. lisenssitunnit. Tällaisilla tunneilla ohjelma on sama ohjaajasta riippumatta ja ohjaajat käyvät opettelemassa uuden ohjelman jatkokoulutuksissa muutaman kerran vuodessa. Toisin sanoen asiakas saa taattua laatua eikä saman tunnin vaikeus tai raskaus vaihtelee eri ohjaajien tunneilla. Lisenssituntinimike tulee siitä, että vain lisensoidut (koulutuksen käyneet ja läpäisseet) ohjaajat saavat ohjata tiettyä tuntia.

Jumppalan Les Millssin tunneista suosituin tunti on epäilemättä BODYPUMP, mutta myös muut tunnint keräävät jatkuvasti uusia faneja. Kiinnosuitko?

Tule meille Jumppalaan kokeilemaan Les Millssin suosittuja tunteja, sinun tehtäväksesi jää vain valita, mitä lähdet ensimmäiseksi testaamaan!

Jumppala, Siutlankatu 1, 20380 TURKU

Catalina Riquelme ja Annu Elo

Iloiset ”Ellit” Pirjo Rajamäki, Annu Elo ja Sanna Reiman.

www.lassila-tikanoja.fi

L&T:n Nelilokeropalvelun avulla lajittelu ja kierrätys on vaivatonta. Kokeile niin huomaat!

Jemima, Angelika ja Sini-Lumia kokeilemassa 5-6 -vuotiaille tarkoitettua liikuntaleikkikoulua.

Kiia, Iisa ja Meri-Tuuli akrobatiasa.

Lastentanssi 5-6-vuotiaille.

Syysrieha lapsiperheille jumppalassa

Lauantaina 28.9. Turun Urheiluliitto järjesti lapsiperheille toimintarikkaan syysriehan Jumppalassa. Toimintaa oli 1-12 -vuotiaille lapsille. Lapset pääsivät kokeilemaan Turun Urheiluliiton ohjattuja jumppa- ja tanssitunteja, kuten tarzanjumppaa, latinodancea sekä akrobatiaa. Lisäksi lasten käytössä oli koko päivän temppurata, ongintaa,

kasvomaalausta sekä puffetti suolaisine ja makeine herkuineen. Vuosittainen tapahtuma järjestettiin nyt toista kertaa.

Teksti ja kuvat: Kristiina Toivonen

Nettiosoitteissa www.rinta-jouppi.com ja www.auto.fi **on**

yli
2000
vaihto-
autoa

ja

yli
350
matkailu-
ajoneuvoa

Kaikista voit tehdä kaupat myös meillä. Tervetuloa!

Rinta-Joupin Autoliike Oy

60 vuotta koko kansan autokauppaa Avoimna: ma-pe 9-18, la 10-15 Huolto: 020 777 2406 Varaosat: 020 777 2406 Automyynti: 020 777 2430 Piiskakuja 10 Turku

Alueellista yhteistyötä

Me kaupungin vapaa-aikatoimialojen edustajat olemme alkaneet EVIVA – toimintaohjelmien alueilla työskennellä yhdessä ”aluetiimeissä”. Aluetiimien tehtävänä on osallistaa alueen asukkaita suunnittelemaan ja toteuttaa heille sopivia vapaa-ajanpalveluita resurssit huomioiden. Moniammatillisissa tiimeissä on mukana kulttuurin-, nuorison- ja liikunnan kaupungintojat. Kolmannen sektorin ja muiden kaupungin toimialojen edustajien kanssa tehtävää yhteistyötä tullaan myös alueella lisäämään erilaisin verkostotapaamisin.

Alueellista yhteistyön toimintamallia on pilotoitu Runosmäen ja Pansio-Pernon alueilla ja nyt tarkoituksena on tuoda malli Halisten ja Kuralan alueelle. Aluetiimi kokoontuu noin kerran kuussa hankekoordinaattori Toni Ekroosin (toni.ekroos@turku.fi) johdolla ja tarkoituksena on siirtää ryhmän vetovastuu vähitellen alueella vakituiseen toimivalle vapaa-aikatoimialan edustajalle. Näin saamme tälle tavalle toimia jatkuvuutta toimintaohjelman päättyttyä.

Aluetiimi tulee lähestymään teitä asukkaita eri tavoin ja toivonkin, että innostuisitte heidän kanssaan pohtimaan kaikkia vapaa-aikaan liittyviä palveluiden kehittämismahdollisuuksia, jotta palveluista lähellänne saataisiin teidän tarpeidenne näköisiä.

Osallistukaa ja vaikuttakaa, haluamme kuunnella teitä! Ja parhaalla mahdollisella tavalla kehittää vapaa-ajan palveluita oikeaan suuntaan.

Rauhausaa Joulun Odotusta! Ja Uuteen Vuoteen Innolla puhkuen!

Katri Arnivaara
EVIVA – toimintaohjelma

LAJITTELE JÄTTEET HELPOSTI KOTIPIHASSASI!

NELILOKEROISEN QUATTROSELECT-JÄTEASTIAN AVULLA KIERRÄTÄT TEHOKKAASTI KAIKKI KOTITALOUTESI JÄTTEET.

SITA Finland tarjoaa sinulle Suomen edistyskäsimmästä kierrätysmahdollisuuden omalla pihallasi.

QuattroSelect on omakoti- ja rivitaloille sekä pienyrityksille tarkoitettu, 370-litrainen nelilokeroinen jäteastia, jonka avulla kierrätät keräyskartongin, -lasin ja -metallin sekä polttokelpoisen jätteen.

Palvelualue: Turku, Kaarina, Lieto ja Rusko.

LAJITTELEMALLA:

- kierrätät samalla kertaa kaikki kotitaloutesi jätteet
- vähennät kasviuonepäästöjä
- säästät luonnonvarjoja.

QuattroSelect-astian kerätään vain hyötyjätteitä (ei polttokelpoista jätettä) Raisiossa, Naantalissa, Maskussa ja Nouisissa.

LISÄTIETOJA • asiakaspalvelu@sita.fi
puhelin 010 5400

• WWW.SITA.FI

Meille on helppo tulla

Raunistulan Apteekki

Ilmaiset parkkipaikat oven vieressä

Invapaikka, pyörätuoliluiska ja automaattiovet

Avoimna: arkisin 9-19 ja lauantaisin 9-15

Satakunnantie 19, Turku
puh ja fax 020 740 4300
www.raunistulanapteekki.fi

KOHINOOR

KULTA- JA KELLOLIIKE
SUOMINEN

TURKU, Yliopistonkatu 24, ☎ 231 8358

terveydeksi!

Kirjoittaja on Röntämäessä asuva lääkäri ja tietokirjailija.

Kiitospäivä

Yhdysvalloissa vietettiin kiitospäivää marraskuun neljäntenä torstaina. Perinne juontaa juurensa sadonkorjuujuhliin ja Yhdysvaltain sisällissodan jälkeisiin aikoihin. Vuonna 1789 presidentti George Washington määräsi marraskuun 26. päivän kansalliseksi juhlapäiväksi, ja 1941 kiitospäivästä tuli lakisääteinen lomapäivä. Kaikille annettu vapaapäivä on tarjonnut perheille mahdollisuuden kokoontua yhteen.

Perheemme vietti kiitospäivää Bostonissa runsaat 25 vuotta sitten. Olin silloin vaimoni kanssa tekemässä tutkimustyötä Harvard Medical School'issa. Maassa maan tavalla ja siksi pyrimme noudattamaan amerikkalaisia perinteitä. Ruokavalikoimaltaan kiitospäivän ateria muistuttaa Uuden Englannin alueen ensimmäisten siirtolaisten ja intiaanien yhdessä 1600-luvun alkupuolella viettämää ateriaa.

Kalkkuna oli aterian keskipiste. Vuokraamassamme talossa oli suuri kaasuliesi ja -uuni. Sähkölieteen tottuneille suomalaisille kaasuhella antoi ihmettelemisen aihetta. Ja toden totta, se osoittautui kerrassaan mainioksi laitteeksi. Uuni oli kuin suunniteltu ison kalkkunan paistamiseen. Mutta ennen paistoa kalkkunan sisälle laitettava täyte oli olennainen osa onnistunutta lopputulosta.

Täyte eli stuffing on edelleen jokaisen kokin salaisuus. Erilaisia valmiita sekoituksia myytiin kuitenkin kauppoissa hyllymetreittäin. Yrtit ja korppujauhot, tai oikeastaan leivänmurut, rasva mukaan lukien tekivät kuivastakin kalkkunasta ihmeellisen herkullisen. Amerikkalaiseen tapaan maissi, perunamuusi, kurpitsa ja karpalohillo olivat aterialla vahvasti esillä.

Olen kateellinen amerikkalaisille kiitospäivän juhlasta. Vaikka kiitospäivällä on ollut tapahtumiin liittyvä historiallinen luonteensa, amerikkalaiset kokevat sen perheen yhdistymisen ja jälleennäkemisen juhlanä. Kiitospäiväksi tullaan yhteen pitkienkin matkojen takaa. Meillä vastaava juhla on tietysti joulu, johon paraikaa valmistaudumme. Hyvä niin, mutta joulu on Jeesuksen syntymäjuhla, ei varsinainen perheen juhla.

Saattaa olla, ettei kiitospäivä mahdu enää meikäläisiin vuosikalentereihin, mutta en silti haluaisi antaa periksi. Erityisesti tänä yksilön kannalta levottomana ja repaleisena aikana on syytä vahvistaa perheen yhteenkuuluvuutta. Tutkimuksissa on osoitettu, että perheen yhteiset ateriat vahvistavat lasten identiteettiä ja kasvua. Kun kysyt

aikuisilta, hekin muistavat erityisen hyvin yhteiset hetket ruokapöydän ääressä. Perheen ja ystävien kanssa vietetyt ateriat lisäävät yhteenkuuluvuutta ja niihin liittyä voimakkaasti mielihyvän kokeminen, yksi onnellisuuden tekijöistä.

Koroisten seutu on suomalaisen kulttuurin syntysija. Mielenkiintoista olisi nähdä, voimmeko vielä näin tuhansien vuosien vaikuttaa suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin. Me suomalaiset tarvitsemme perheen juhlan, kiitospäivän!

Pentti Huovinen

katajamäki

Aulis Katajamäki on syntyperäinen Halislainen ja asunut täällä 70 vuotta. Nykyään hän asuu Uittamalla.

Jouluja Hetassa

Joulukin taas lähestyy. Päätökset joulun viettämisen muodoista ja paikoista on varmaan jo tehty. Ennen ei niihin tarvinnut paljon aikaansa tuhlat, oltiin kotona, tai yhdessä vanhempien luona. Ajat ovat tässäkin suhteessa muuttuneet. Monet matkustavat etelään, jotkut pohjoiseen, tai mihin tuntuu olevan vientiä.

Eräässä vaiheessa meidänkin perheessä keskusteltiin joulun viettopaikasta. Pohdiskelu johtui työstäni. Suunta oli silloin Lappiin, Enontekiölle. Siinä perhe-elämämme vaiheessa oltiin joka toinen joulu täällä kotonurkilla, vanhempien luona ja vuorojouluin pohjoisessa.

Pohjoisen jouluperhe muodostui niistä ihmisistä, jotka olivat ilmoittautuneet Hetan kodan joulunviettoon muutamiksi päiviksi. Yhdessä tehtiin matkaa bussilla ja otettiin mukaan matkan varrelta kyytiin ilmoittautuneita. Siinä oli matkapäivän aikana hyvä mahdollisuus tutustua jouluperheen jäseniin.

Lapin luonto tarjosi omat jouluiset puitteensa. Aina oli lunta ja yleensä pakkasta. Kerran muistan jouluna olleen siinä neljäkymmenen miinusasteen molemmiin puolin. Vain yhtenä jouluna oli nollakeli. Tuolta tosi kylmältä joululta muistan, kuinka poikani kanssa haimme metsästä joulumännyn, kuusi ei siellä kasva. Tulimme mäntyinemme tielle ja ajattelin varistaa siitä suurempia lumia. Iskiessäni tyvää tien pintaan, oli kuin lasiputkia olisi helissyt tielle, kun oksat katkeilivat. Jäljelle jäi vain pelkkä runko. Ei muuta kuin uutta mäntyä hakemaan.

Järveen hakattu avanto toimi suurenmoisena virkistäjänä joulusaunan nautinnoissa. Hyvä oli käyttää villasukkia avannolla käydessä, muuten jalkapohjat tarttuivat ilkeästi jäiseksi tallattuun polkuun. Lienee niin, että tuona kylmimpänä jouluna, jäi avannossa käymättä.

Saunan jälkeinen joulupöytä ja siitä jatkunut yhteinen illanvietto muodostuivat joulun kohokohdaksi. Yhdessä pysähdyttiin joulun sanoman äärelle ja laulettiin joululauluja. Pientä yhteistä hauskanpitoakaan ei unohdettu. Kukaan ei jäänyt sivulliseksi, vaan jouluperheen jäsenet tulivat toisilleen hyvin läheisiksi.

Joululahjoilla emme koreilleet, muuten kuin lasten osalta. Lapsiperheet olivat tuoneet lasten lahjat mukanaan ja joulupukki ne tietysti siellä jakoi, oltiinhan Lapissa. Joulupukilta, joka oli virassa oleva Rajaseutuisar, saimme vihjeen jostakin vaikeudessa olevasta perheestä. Hän tunsu paikalliset olot ja tarpeet, kertoen meille kohteesta, johon voisimme lahjamme joulupukin kautta antaa. Näin saimme hyvän mielen itsellemme ja lahjamme saaneelle perheelle.

Jouluaamuna menimme kirkkoon. Muistan kuinka eräänä jouluna pappi sanoi saarnansa jälkeen: "Hyvää joulua ja ajakaa oijen välissä." Se on aina hyvä neuvo tiellä liikkujille.

Ei sitä joulumatkan ja leirin vetämistä juurikaan työkomennuksena kokenut, vaan tunsu kuuluvansa samaan jouluperheeseen.

Aulis Katajamäki

Syksyn siivousjätteet Topinojan jätekeskukseen!

Topinojan jätekeskus vastaanottaa siivouksen ja remontoinnin jätteitä joka arkipäivä. Tervetuloa asioimaan!

- sähkölaitteet, vaaralliset jätteet, metalliromu, pienet puhtaat maakuormat sekä risut ja kannot vastaanotetaan kotitalouksilta maksutta
- **PUUJÄTE** käsitelty ja käsittelemätön 7,50 e/m³
- **IKKUNALASI** puitteeton 0 e, puitteilla 2,60 e/kpl
- **SANITEETTIPORSLIINI** lavuaarit 5 e/kpl, wc-tuolit 10 e/kpl
- **HUONEKALUT** suurikokoiset 12,60 e/kpl, pienet 7,60 kpl
- **POLTTOKELPOINEN JÄTE** 22 e/m³
- **LOPPUSIJOITETTAVA KAASTOPAIKKAJÄTE** 30 e/m³
- **BETONI JA TIILIJÄTE** 12 e/ m³
- **KAAKELIT JA LAATAT** 30 e/m³
- **BITUMIJÄTE** esim. kattuhuopa: 30 e/m³
- **KIPSILEVYT** 30 e/m³
- **PUHDAS MUOVI** 12 e/m³

Vaaralliset jätteet kotitalouksilta aina maksutta!

Topinojan jätekeskus

Pitkäsaarenkatu 7, Turku
☎ 020 728 2130
Avoimna arkisin klo 6.30–21.00

0200 47470
www.tsj.fi

MONIPUOLINEN LAATUVALIKOIMA

PIKKUHERKUISTA REILUIHIN RUOKA-ANNOKSIIN!

Aukioloajat: ma–pe 8–21, la 10–21, su 12–21

- VEIKKAUS
- OLUTTA MUKAAN JOKA PÄIVÄ
- MYÖS KALASTUSLUVAT MEILTÄ!

TERVETULOA!

GRILLI JA ELINTARVIKEKIOSKI
HALISTUPA

Emmauksenkatu 1, p. (02) 253 9564

Kiitämme kuluneesta vuodesta ja toivotamme oikein hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

SAUTILA OY

Turkulainen kuljetusyritys kolmannessa polvessa

- Vaihtolavakuljetukset • Vaihtolavojen vuokraus • Koukkuvaihtolavakuljetukset yhdistelmäautoilla max. 120m³ • Sepeli-, sora- ja multatoimitukset • Lumiurakat
- Teiden kastelut • Nosturiauto kappaletavarakuljetuksiin • Lavettikuljetukset • Kaivuupalvelut
- Maa-ainesten kuormausta • Pyöräkuormaajapalvelut

Riimukatu 11, 20380 Turku Puh. (02) 242 6416 Fax (02) 242 6335
0400 221 314 0400 221 316 email: sautila@sautila.com www.sautila.com

Adventin ja joulun aika Maarian seurakunnassa 2013

ke 11.12.
Runosmäen seurakuntatalo klo 12
Lähetyspiirin adventtijuhla, Lehtinen, Laurén

la 14.12.
Runosmäen seurakuntatalo klo 12
Joulumyyjäiset

III adventtisunnuntai 15.12.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Rajamäki, Kokkola, Vuola
Pallivahan kirkko klo 11
Messu, Myllymäki, Haikka, Kirkonmäki

ma 16.12.
Runosmäen seurakuntatalo klo 13
Ystäväntuvan joulujuhla, Sirén, Haikka

ke 18.12.
Koroisten ristin hartaus klo 18
Laurén, Niemi, Mika Ketola, mehutarjoilu Halinen-Räntämäki-seura

la 21.12.
Eläinten joulurauhan julistus klo 17
Lähtö klo 17 Valkkimyllynkujan ja Kalloistenkadun kulmasta Halisten Virnamäkeen. Omat lyhdyt/lamput mukaan, glögitarjoilu. Järj. Maarian srk, Katariinansrk ja Halisseura.

IV adventtisunnuntai 22.12.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Kokkola, Loukiala, Rainio
Pallivahan kirkko klo 11
Sanajumalanpalvelus, Ruskeepää, Vuola, Kirkonmäki

jouluaatto 24.12.
Pallivahan kirkko klo 14
Lasten joulukirkko, Orenius, Vuola, Visertävä puu -kuoro
Kärsämäen kappeli klo 15
Jouluaaton hartaus, Ruskeepää, Vuola

Maarian kirkko
klo 16 Jouluaaton hartaus, Rinne, Laurén, Rainio
klo 22 Jouluyön messu, Sirén, Rajamäki, Niemi

joulupäivä 25.12.
Maarian kirkko klo 7
Jumalanpalvelus, Myllymäki, Kokkola, Vuola, Rainio
Pallivahan kirkko klo 8
Jumalanpalvelus, Loukiala, Ruskeepää, Niemi

tapaninpäivä 26.12.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Laaksonen, Myllymäki, Niemi
Pallivahan kirkko klo 11
Messu, Rajamäki, Haikka

su 29.12.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Ruskeepää, Rinne, Niemi
Pallivahan kirkko
klo 16.15 Rukoushetki
klo 17 Johannesmessu; Matti Vuolanne, Laurén;
Katulähetysten lauluryhmä; tarjoilu
klo 19 Raamattutunti, Matti Vuolanne

uudenvuodenaatto ti 31.12.
Pallivahan kirkko
klo 17.15 Rukoushetki
klo 18 Kelpaanko Jumalalle?; Timo Keskitalo;
tarjoilu
klo 19.30 Risti valaisee -aattojuhla; Turkka Aaltonen,
Timo Keskitalo, Päivi Lautamäki; musiikkia
klo 21 Aattoehtoilinen ■ Rajamäki

uudenvuodenpäivä ke 1.1.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Laaksonen, Kokkola, Haikka
Pallivahan kirkko
klo 15 Taivas on uskoni määrä; Liisa Pura, Turkka Aaltonen
klo 17 Messu, Laurén, Turkka Aaltonen, Rainio

su 5.1.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Sirén, Laaksonen, Haikka
Pallivahan kirkko klo 17
Messu, Rajamäki, Rainio

loppiainen ma 6.1.
Maarian kirkko klo 10
Messu, Loukiala, Laurén, Rainio

KAUNEIMMAT JOULULAULUT

ke 11.12.
Yli-Maarian seurakuntatalo klo 18
Yli-Maarian kvartetti
Rainio, Loukiala

to 12.12.
Maarian kirkko klo 13
Eläkeläisten kauneimmat joululaulut
Niemi, Myllymäki

la 14.12.
Runosmäen seurakuntatalo klo 15
Niemi, Lehtinen

III adventtisunnuntai 15.12.
Pallivahan kirkko klo 16
Lasten kauneimmat joululaulut
Visertävä puu -kuoro, Vuola, Ruskeepää
Maarian kirkko klo 19
Maarian kamarikuoro
Niemi, Rajamäki

ma 16.12.
Kotimäen seurakuntatalo klo 18
Haikka, Loukiala

ke 18.12.
Raunistulan seurakuntatalo klo 18
Joululaulujen ilta

to 19.12.
Hepokullan seurakuntatalo klo 18
Rajamäki, Kokkola, Haikka

la 21.12.
Maarian kirkko klo 18
Rainio, Myllymäki

loppiainen ma 6.1.
Pallivahan kirkko klo 17
Kauneimmat joululaulut -messu
Kiitostilaisuus vapaaehtoisille, Rinne, Laurén, Haikka

JOULUKONSERTIT

pe 13.12.
Maarian kirkko klo 18
Karjalan Käköset ja Pandora-kuoro; Mika Ketola;
glögi- ja piparitarjoilu; hartaus, Laurén

la 14.12.
Pallivahan kirkko klo 16
Hengellisen romanimusiikin joulukonsertti; Taivaasta tuulee -yhtye, Leonard Stenroos; Laurén; kahvitarjoilu
Maarian kirkko klo 16 ja 19
Key Ensemble, Teemu Honkanen

ke 18.12.
Maarian kirkko klo 19
Turun NMKY:n seniorikuoro, Rainio; Rinne

la 21.12.
Maarian kirkko klo 20
Heikki Rainio & Adastra Ensemble

Muutokset mahdollisia. Lisää seurakunnan toiminnasta löydät Kirkko ja me -lehdestä sekä www.maarianseurakunta.fi.

Nukkehahmojen tekijät: Heidi Nummila, Leena Törmä, Marjatta Risku ja Tuuli Kastemaa.

"Nyt seimellesi seisahdan!"

Uutena perinteenä suomalaisen jouluun ovat tulleet erilaiset seimiasetelmat. Seimet ovat yleisiä katolisissa kirkkoissa ja kodeissa eri puolilla maailmaa. Matkailun ja uskontojen välisen kanssakäymisen myötä seimet alkavat kotiutua myös luterilaiseen ympäristöön.

Maarian seurakunnan Itä-Maarian aluetö on pystyttänyt pappilan piharakennukseen ja leivintupa seiminäyttely. Kuluneen syksyn ajan eläkkeellä olevat opettajat **Leena Törmä**, **Marjatta Risku**, **Tuuli Kastemaa** ja **Heidi Nummila** ovat työstäneet seimihahmoja. Näyttelyrakenteiden tekemisessä on avustanut **Charlston Palombo Correia**. Valmista on tullut. Seimiryhmä on koottuna piharakennuksessa ja avajaiset olivat 1. adventtisunnuntaina.

Leivintuvassa on nähtävänä kodeista koottuja pienoisseimiä. Niitä on tuotu ulkomaanmatkoilta eri puolilta maapalloa matkamuistoina sekä hankittu myyjäisistä tai askarreltu itse. Nämä seimiasetelmat kuvastavat eri kansojen ja kulttuurien näkemystä joulun ihmeellisestä tapahtumasta. Esillä on myös ortodoksinen jouluikoni.

"Olemme halunneet tuoda joulun pääsanoman, Jeesuksen syntymän, jokaisen nähtäväksi ja aistittavaksi. Voimme hiljentyä seimen ääreen ja kokea sen yksinkertaisuuden ja köyhyy-

den, jonka keskelle Jumalan Poika tuli ihmiseksi. Toivotavasti seisahdus seimen äärellä auttaa meitä miettimään, mikä on joulun sanoma kiireitemme keskellä. Enkelit-hän lauloivat: - Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maassa rauha ihmisten kesken!" Näin pohtivat seimen pystyttäneet taiteilijat ja Itä-Maarian kappalainen **Mikko Laurén**.

Piharakennuksen seimeen voi tutustua loppiaiseen 6.1.saakka ja leivintuvan pie-

noisseimiin 22.12. asti. Näyttelyt ovat opastettuina avoimna Maarian kirkon ja tallin seurakuntatilaisuuksien jälkeen sekä sunnuntaisin kello 12 – 14. Näyttely sopii erilaisten aikuis- tai lapsiryhmien sekä koululuokkien adventinajan vierailuun. Ryhmävaraukset Maarian seurakuntasihteeriltä, p. 040 3417 233 (ma-pe klo 9–15).

Teksti: Pertti Pussinen

Kuvat: Anita Pussinen

Pappilan piharakennuksen seimi.

Halinen-Räntämäki ry toivottaa alueen asukkaille Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2014!

Eläinten joulurauhanjulistus Virnamäellä lauantaina 21.12. klo 17

Kokoontuminen Kalloistenkadun ja Valkkimyllynkujan kulmasta klo 17. Lähdemme liikkeelle yhdessä kulkueena Virnamäelle.

Tilaisuuden loppuksi HalisSeura tarjoaa glögiä ja pipareita Komoisten tilalla.

Lämpimästi tervetuloa kaikenkarvaiset Luoja luomat!

Tilaisuuden järjestää: Maarian seurakunta, Katariinan seurakunta sekä HalisSeura

Viktor Porckara

KoroiSet-lehden toimituskunta toivottaa kaikille alueen asukkaille rauhallista joulunaikaa!

Ylärivissä vastaava toimittaja Tapio Jokinen, toimitussihteeri Mirja-Riitta Salo, Martti Hänninen ja Timo Leinonen. Istumassa Tytti Issakainen ja Asta Kinghorn.